

SAUDA KONTROLLUTVALG**MØTEINNKALLING**

Dato: torsdag 10. september 2020
Tid: kl. 14.00
Sted: Sauda Rådhus

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 959 86 977 eller på e-post: **post@kontrollutvalgene.no**

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt.

Sakskartet legges ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen er invitert i sakene 11-12

Saksliste:

- 10/20 Godkjenning av protokoll 14.05.20**
- 11/20 Orientering fra administrasjonen – kommunalsjef oppvekst og kultur**
- 12/20 Oppfølging av rapport – «Kvalitet på opplæringa i skulen»**
- 13/20 Utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024 med risiko- og vesentlighetsvurderinger – 1. gangs behandling**
- 14/20 Budsjett for 2021 – kontrollarbeidet i kommunen -utvalgets forslag**
- 15/20 Referat- og orienteringssaker 10.09.20**
- 16/20 Valg av revisjon fra 01.07.21 – konkurransebasert eller interkommunalt samarbeid**

Eventuelt

Sauda/Aksdal, 03.09.20

Odd Magne Lønseth (sign.)
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert i sakene 11-12)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	10/20

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14.05.20

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokollen fra møte i Sauda kontrollutvalg 14.05.20 godkjennes.

Saksvedlegg: Protokoll fra møte i kontrollutvalget 14.05.20

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.05.20 til godkjenning.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og kommunestyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAUDA KONTROLLUTVALG**PROTOKOLL**

Torsdag **14. mai 2020** ble det avholdt møte i Sauda kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Odd Magne Lønseth. Han ønske velkommen til et historisk møte som blir gjennomført på møteportalen Teams.

MØTESTED:	Teamsmøte
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 14.00 – kl. 15.10
MØTENDE MEDLEMMER:	Odd Magne Lønseth (Ap), Laura Seltveit (Ap), Øyvind Djuv (H), Ola M. Birkeland (Sp) og Lillian Nordengen (Sp)
FORFALL:	Ingen
MØTENDE VARAMEDLEMER:	Ingen
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Seniorrådgiver Odd Gunnar Høie, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Regnskapsrevisor Eirik Braut – KPMG AS
FRA ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Rådmann Rune Kloster Tvedt og økonomisjef Roy Ove Kvernenes
ANDRE SOM MØTTE:	Ordfører Asbjørn Birkeland (Sp)
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:**SAK 05/20 GODKJENNING AV PROTOKOLL 13.02.20****Sekretariatets innstilling:**

Protokollen fra møte i Sauda kontrollutvalg 13.02.20 godkjennes

Behandling i kontrollutvalget 14.05.20:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 14.05.20:

Protokollen fra møte i Sauda kontrollutvalg 13.02.20 godkjennes.

SAK 06/20 SAUDA KOMMUNE - UTTALE TIL REGNSKAPET 2019

Sekretariatets innstilling:

Sauda kontrollutvalg vedtar vedlagte uttalelse til Sauda kommunes årsregnskap for 2019 slik den foreligger/ med disse endringene/ med disse tilleggene....

Behandling i kontrollutvalget 14.05.20:

Økonomisjef og rådmann orienterte om regnskapet. Det var et historisk godt resultat på 15,4 mill., eller 4,6 % i netto driftsresultat. Det gode resultatet kom i hovedsak av gode finansinntekter. Utgiftene på driftssiden hadde gått noe i minus (overforbruk).

Kommunen har fremdeles høyere kostnader enn sammenlignbare kommuner. Økonomisjefen har fokus på at kommuneøkonomien må ha en bærekraftig utvikling.

Medlemmene fikk svar på spørsmål, om blant annet størrelsen på urealiserte gevinster, merforbruk innen helse og omsorg, sykefravær, ubrukte lånemidler, usikre fordringer og skatteoppkreverfunksjonen.

Revisor hadde levert rein revisjonsberetning uten tilleggskommentarer. Han takket for et godt samarbeid med økonomiavdelingen.

Uttalelsen til regnskapet ble vedtatt slik den var fremlagt.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 14.05.20 og innstilling til kommunestyret:

Sauda kontrollutvalg vedtar vedlagte uttalelse til Sauda kommunes årsregnskap for 2019 slik den foreligger:

Sauda kommunes årsregnskap for 2019 er gjort opp med et regnskapsmessig driftsoverskudd på kr 15,4 millioner.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet viser et positivt netto driftsresultat med 25,8 million kroner, som utgjør 4,6 % av driftsinntektene. Det er noe bedre resultat enn i fjor, da det var 3,3 %. Resultatet er godt over teknisk beregningsutvalg sitt anbefalte nivå på 1,75 %.

Under tilvising til utvalgets egen gjennomgang av regnskapsdokumentene og revisjonsberetningen, mener kontrollutvalget at årsregnskapet totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet i 2019 og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.19.

Kontrollutvalget i Sauda har ikke andre merknader til Sauda kommunes årsregnskap ut over det som går fram ovenfor, av revisor sin revisjonsberetning og økonomisjefens uttalelse i årsberetningen.

SAK 07/20 ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – FELLES-TJENESTER

Sekretariatets innstilling:

Sauda kontrollutvalg tar rådmannens gjennomgang av «Fellestjenester» til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 14.05.20:

Økonomisjefen orienterte, og rådmannen supplerte underveis. Det hadde vært litt utskifting av personalet, blant annet på kundetorget og i økonomiavdelingen. IT-avdelingen var liten og sårbar. Fra 01.01.21 vil kommunen inngå i et interkommunalt samarbeid på IT. Det vil blant annet bli ansatt ny IT-sjef. Ny personalsjef er ansatt og skal begynne 01.06.20. Rådmannen påpekte behovet for interkommunalt samarbeid. Det hadde vist seg særlig viktig nå i forbindelse med Coronasituasjonen.

Rådmannen svarte på spørsmål om blant annet kommunens håndtering om Coronasituasjonen og beredskapen videre fremover. Han mente kommunen hadde taklet situasjonen svært bra. Kommunens beredskapsledelse hadde hatt jevnlige møter fra 08.03.20 og ulike tiltak var iverksatt. Rådmannen mente de var godt forberedt, men sårbare i forhold sykdom hos ansatte.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 14.05.20:

Sauda kontrollutvalg tar rådmannens gjennomgang av «Fellestjenester» til orientering.

SAK 08/20 REGLEMENTET TIL KONTROLLUTVALGET – ENDRINGER ETTER NY KOMMUNELOV

Sekretariatets innstilling:

Sauda kommunestyre vedtar å oppdatere reglementet for Sauda kontrollutvalg som følge av ny kommunelov. Reglementet blir endret i samsvar med vedlagt reglement (med tillegg/endringer).

Behandling i kontrollutvalget 14.05.20:

Sekretær gjorde korte rede for endringene og svarte på spørsmål. Det ble påpekt noen ortografiske feil, som sekretariatet vil korrigere før oversendelse til kommunestyret.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 14.05.20 og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre vedtar å oppdatere reglementet for Sauda kontrollutvalg som følge av ny kommunelov. Reglementet blir endret i samsvar med vedlagt reglement.

SAK 09/20 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 14.05.20

11. Statusrapport pr. mai 2020
12. Protokoll fra ekstraord. representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS 21.02.20
13. Protokoll fra repr. møte i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS 27.04.20
14. Kontrollrapport 2019 vedr. skatteoppkreveren for Sauda kommune
15. Hvorfor er tilsyn og kontroll blitt så viktig? – Kommunal Rapport 22.04.20

Behandling i kontrollutvalget 14.05.20:

Sekretær gikk gjennom referatsakene. Revisor orienterte kort om status for arbeidet med risiko- og vesentligvurderinger. Arbeidet er litt forsinket og vil bli lagt frem for utvalget i september.

Utvalget hadde ingen spesielle merknader til referatsakene.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 14.05.20:

Referatsakene 11 – 15 blir tatt til orientering.

EVENTUELT

Ingen saker ble meldt eller tatt opp.

Neste møte: torsdag 10.09.20 – kl. 14.00

Sauda/Aksdal, 14.05.20

Odd Magne Lønseth
Leder

Odd Gunnar Høie
Kontrollutvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	11/20

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG KULTUR

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sauda kontrollutvalg tar kommunalsjef oppvekst og kultur sin gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Kontrollutvalget vedtok i møtet 13.02.20, sak 02/20 å invitere kommunale ledere for å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan. Planen ble oversendt rådmannen 17.02.20. Det fremgikk i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de inviterte.

I planen var følgende satt opp for 2020:

13.02.20	workshop i regi av KPMG
14.05.20	fellestjenester v/rådmann
10.09.20	oppvekst og kultur v/kommunalsjef Svandal
05.11.20	helse og omsorg

Tidsrammen ble satt til ca. 30 min. inklusiv spørsmål. Orienteringen er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften og de utfordringer kommunen har.

Sekretariatet ser gjerne at det orienteres generelt om arbeidsoppgaver, gjerne også om sterke og svake sider, herunder hvilke utfordringer som kommunen som arbeidsgiver står overfor i årene framover.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	12/20
Kommunestyret	21.10.20	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

OPPFØLGING AV REVISJONSRAPPORT – «KVALITET PÅ OPPLÆRINGA I SKULEN»

Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av KPMG AS sin rapport «Kvalitet på opplæringa i skulen» til orientering.

Vedlegg: tilbakemelding fra rådmannen, mottatt 03.09.20

Bakgrunn:

Kommunestyret vedtok enstemmig i møtet 19.06.19, sak 28/19:

1. Sauda kommunestyret har merka seg det som kjem fram i KPMG sin rapport «Kvalitet på opplæringa i skulen» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine seks tilrådingar.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Rapporten ble utarbeidet våren 2019 og lagt frem for kontrollutvalget 06.05.19, sak 10/19.

Revisor hadde følgende hovedbudskap og anbefalinger:

1. Kommunen bør følge opp og sikre at det nye systemet for skulebasert vurdering som er under utvikling blir sett i system og fylgt på skulane.
2. Kommunen bør kommunisere tydelegare til dei tilsette kva som ligg i omgrepet skulebasert vurdering og kva ansvar skulane har for å gjennomføre skulebaserte vurderingar.
3. Kommunen bør gjennomgå tildelingsprosessen for spesialundervisning for å identifisere moglegheita til å kunne forkorte prosessen.

4. *Ekstra pedagogisk tilbod til elevar som ventar på vedtak om spesialundervisning, bør definerast som tilpassa opplæring.*
5. *Kommunen bør vidareføre fokuset for å sikre påfyll av spesialpedagogisk kompetanse i skulane.*
6. *Skulane bør fokusere meir på å styrkje den tilpassa opplæringa til høgt presterande elevar.*

Oppfølging/tilbakemelding

Rådmannen har i vedlagt brev, mottatt 03.09.20 kommet med sin tilbakemelding om oppfølging av rapportens anbefalinger. Rådmannen skriver følgende:

1. *Kommunen bør fylgje opp og sikre at det nye systemet for skulebasert vurdering som er under utvikling blir sett i system og fylgt på skulane:*

*Svar: Oppvekst og kultur har gjort arbeidet med det nye systemet for skulebasert vurdering ferdig og gjennomført opplæring for alle grunnskulane. Systemet sikrar at alle part (elevar, føresette, FAU, samarbeidsutval og tilsette) vert involvert i arbeidet. Alle skulane i nå i gang med å gjennomføre ei skulebasert vurdering og resultatet vil bli presenter kommunestyret i grunnskulen sin tilstandsrapport i november månad.
Sjå vedlegg:*

2. *Kommunen bør kommunisere tydelegare til dei tilsette kva som ligg i omgrepet skulebasert vurdering og kva ansvar skulane har for å gjennomføre skulebaserte vurderingar*

Svar: Dette er tydeleggjort i både opplæring og beskrivelse av systemet.

3. *Kommunen bør gjennomgå tildelingsprosessen for spesialundervisning for å identifisere moglegheita til å kunne forkorte prosessen*

*Svar Det er utarbeidd ein heilt ny prosedyre for tildelingprosessen i lag med Suldal kommune. Årsaka til samarbeidet er at Sauda og Suldal har felles PP-teneste. Rutina er i tråd med nasjonale føringar og ligg på vårt kvalitetssystem
Compilo
Ligg bak*

4. *Ekstra pedagogisk tilbod til elevar som ventar på vedtak om spesialundervisning, bør definerast som tilpassa opplæring*

*Svar: Dette er presisert i den nye rutina. Ingen skal nå få vedtak om spesialundervisning utan at det ligg føre ei spesialpedagogisk tilråding. Alle tiltak før dette skal definerast som tilpassa opplæring.
Ligg bak*

5. *Kommunen bør vidareføre fokuset for å sikre påfyll av spesialpedagogisk kompetanse i skulane:*

Svar: Me har framleis fokus på dette området, men Covid19 og innføring av ny læreplan har gjort at våre midlar til kompetanseutvikling har måtta gå til dette arbeidet. Innføring av læringsbrett har sett oss i stand til å differensiere opplæringa betre enn før.

6. *Skulane bør fokusere meir på å styrkje den tilpassa opplæringa til høgt presterande elevar.*

Svar: Innføring av læringsbrett har sett oss i stand til å differensiere opplæring betre en før. Dette gjer at høgt presterande elevar kan få meir utfordrande oppgåver. Opplæringa av elevar og tilsette vart gjennomført av RIKT, og dei fokuserte spesielt på differensiering.

Rådmannen har også lagt ved en oversikt over «Kvalitetssystem for saudaskulen», som blant annet viser en oversikt over framdriftsplan og dokumentasjon knyttet til tilsyn høsten 2020.

Sekretariatets kommentarer

I følge kommuneloven § 23-2 bokstav e og forskrift for kontroll og revisjon § 5, ligger det til kontrollutvalget å se til at forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp. Dette skal sikre at kontroll og tilsyn får effekt og bidra til forbedring. Utvalget skal gi rapport til kommunestyret hvordan merknadene er fulgt opp.

Det er praksis for at administrasjonen møter i utvalget og orienterer om oppfølgingen, i tillegg til skriftlig oversendelse.

Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette hvordan administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfellet, da dette er rådmannens ansvar. Kontrollutvalget kan også rapportere om tidligere saker til kommunestyret, dersom kontrollutvalget mener saker ikke er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Dette synes ikke å være aktuelt i denne saken. Tilbakemeldingen fra rådmannen viser at anbefalingene har blitt fulgt opp, forbedringstiltak er iverksatt og det er lagt planer for videre oppfølging.

Utvalget må selv ta stilling til om de mener rådmannen har fulgt opp anbefalingene på en tilfredsstillende måte. Det kan også være aktuelt å komme tilbake til rapporten og be om ny oppfølging på et senere tidspunkt.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks
Postboks 57
5575 AKSDAL

Dykkar ref.	Vår ref./Sakshandsamar	Arkivkode:	Dato:
	16/1179-130/20/14065/Jakob Svandal	K1-033	03.09.2020

SVAR PÅ OPPFØLGING AV RAPPORT "KVALITET PÅ OPPLÆRINGA I SKULEN"

Kommunalsjefen for oppvekst og kultur viser til rapporten og kan gi følgende svar på oppfølging av den:

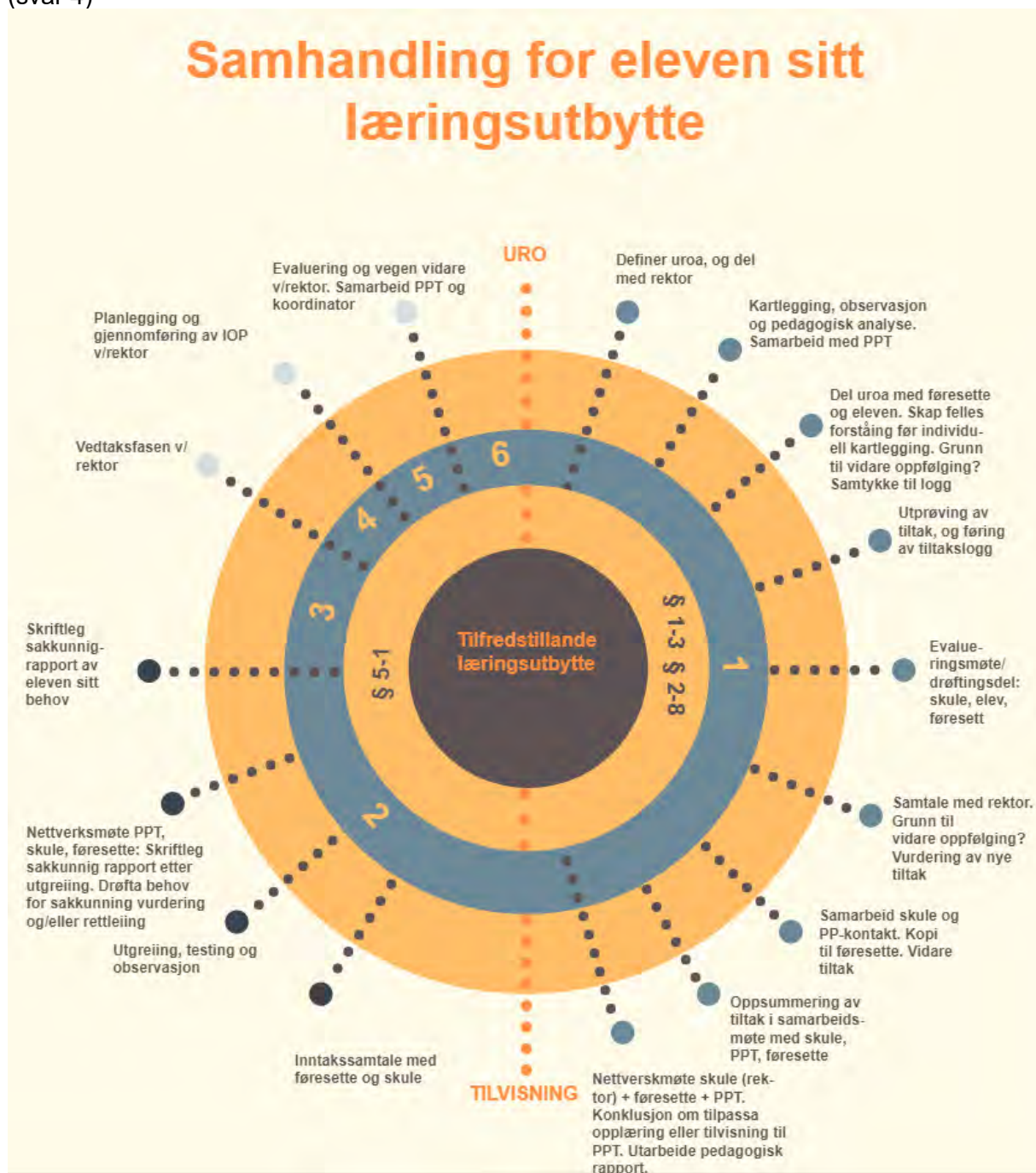
1. Kommunen bør følge opp og sikre at det nye systemet for skulebasert vurdering som er under utvikling blir sett i system og fylgt på skulane:
Svar: Oppvekst og kultur har gjort arbeidet med det nye systemet for skulebasert vurdering ferdig og gjennomført opplæring for alle grunnskulane. Systemet sikrar at alle part (elevar, føresette, FAU, samarbeidsutval og tilsette) vert involvert i arbeidet. Alle skulane i nå i gang med å gjennomføre ei skulebasert vurdering og resultatet vil bli presenter kommunestyret i grunnskulen sin tilstandsrapport i november månad. Sjå vedlegg:
2. Kommunen bør kommunisere tydelegare til dei tilsette kva som ligg i omgrepet skulebasert vurdering og kva ansvar skulane har for å gjennomføre skulebaserte vurderingar
Svar: Dette er tydeleggjort i både opplæring og beskrivelse av systemet.
3. Kommunen bør gjennomgå tildelingsprosessen for spesialundervisning for å identifisere moglegheita til å kunne forkorte prosessen
Svar Det er utarbeidd ein heilt ny prosedyre for tildelingprosessen i lag med Suldal kommune. Årsaka til samarbeidet er at Sauda og Suldal har felles PP-teneste. Rutina er i tråd med nasjonale føringar og ligg på vårt kvalitetssystem Compilo Ligg bak
4. Ekstra pedagogisk tilbod til elevar som ventar på vedtak om spesialundervisning, bør definerast som tilpassa opplæring
Svar: Dette er presisert i den nye rutina. Ingen skal nå få vedtak om spesialundervisning utan at det ligg føre ei spesialpedagogisk tilråding. Alle tiltak før dette skal definerast som tilpassa opplæring. Ligg bak

5. Kommunen bør vidareføre fokuset for å sikre påfyll av spesialpedagogisk kompetanse i skulane:
Me har framleis fokus på dette området, men Covid19 og innføring av ny læreplan har gjort at våre midlar til kompetanseutvikling har måtta gå til dette arbeidet. Innføring av læringsbrett har sett oss i stand til å differensiere opplæringa betre enn før.

6. Skulane bør fokusere meir på å styrkje den tilpassa opplæringa til høgt presterande elevar.

Svar: Innføring av læringsbrett har sett oss i stand til å differensiere opplæring betre en før. Dette gjer at høgt presterande elevar kan få meir utfordrande oppgåver. Opplæringa av elevar og tilsette vart gjennomført av RIKT, og dei fokuserte spesielt på differensiering.

(svar 4)

Med helsing
Kommunalsjef Oppvekst og Kultur og Intro

Jakob Svandal
kommunalsjef Oppvekst og Kultur

Kopi til:

Kopi til:
Rune Kloster Tvedt

Vedlegg:		
Skulebasert	334479	03.09.2020
vurdering_prosess og		
dokumentasjon_2020-21		
01.09.20		

Kvalitetssystem for saudaskulen

Skulebasert vurdering

Skuleeigars oppfølging av kvalitet i skulane

Framdriftsplan og dokumentasjon tilsyn hausten 2020

Sauda kommune

Fase 1: Klar for forbedringsarbeid¹⁶

Tiltak:	Gjennomføring	Dokumentasjon:
Val av overordna tema for utviklingsarbeid. <i>Bruk av læringsbrett som verktøy for å tilpassa opplæringa til elevane betre.</i>	Innført hausten 2019	Informasjonshefte, læring med digital støtte
Evaluera eige arbeid opp mot lovkrav på området ved bruk av verktøyet «Reflex» for skuleleiing.	Alle gjennomførte individuelt i forkant av årsmøtet, felles munnleg gjennomgang og refleksjon i årsmøtet.	Innkalling til årsmøte for grunnskule
Laga rutine for korleis me vil driva arbeidet med skulebasert vurdering framover.	Rutine utarbeidd og gått gjennom og drøfta i rektormøte august 2020.	Rutine for skulebasert vurdering
Laga rutine for korleis skuleeigar framover vil følgja sikra at skulane møter lovkrav.	Rutine utarbeidd og gått gjennom og drøfta i rektormøte august 2020.	Rutine for ekstern vurdering – skuleigars oppfølging av skulane
Laga undersøking til bruk for elevar, tilsette og føresette som gir grunnlag for val av utviklingsområde på kvar skule.	Utviklingsrettileiar laga denne klar til utsending februar 2020	Mail frå utviklingsrettileiar 24.02.20, med lenkjer til undersøking.
Revisjon av undersøking, klar til ny utsending august 2020.	Utviklingsrettileiar laga denne klar til utsending 20.august 2020	Mail frå utviklingsrettileiar 19.08.20

Fase 2: Informasjonsgrunnlag

Tiltak:	Gjennomføring	Dokumentasjon:
Informera elevar og føresette om undersøkingane, føremålet med desse og skulebasert vurdering. Særskilt informasjon til dei som skal delta i tilsynet.	Veke 35	Felles presentasjon til bruk i informasjonsarbeidet.
Alle lærarane gjennomfører eigenvurdering i Reflex	Veke 35	Eigenvurdering i Reflex, skulebasert vurdering
Utsending av undersøkingar til føresette og gjennomføring av undersøking med lærarar og elevar.	Veke 35 Rektor sender til heimane via Visma Flyt skole. Veke 35 – 36 Gjennomføring av undersøkingar i klassane og blant lærarane. Rektor har ansvar	Informasjonsskriv til føresette
		Undersøking elevar 3. - 4. trinn 5. – 7.trinn 8. trinn 9. trinn 10.trinn
		Undersøking lærarar
		Undersøking føresette
Leggja fram og drøfta resultat frå spørjeundersøkingar i lærarkollegiet, i elevråd, FAU og SU. Sjå desse saman med andre skuleresultat. Val av skulen sitt utviklingsområde.	Veke 40 <i>Det blir laga ein digital presentasjon der FAU og SU kan gi tilbakemelding.</i>	Svar på spørsmål 1 og 2 i rapport, skulebasert vurdering. Denne ligg i websak.

Fase 3: Prosessarbeid, «Litt betre kvar dag.»¹⁸

Tiltak:	Gjennomføring	Dokumentasjon:
Opningsmøte med Fylkesmannen 01.10.20, veke 40	Alle rektorar, inspektørar, PPT og kommuneleiing/administrasjon deltek.	Brev om opning av tilsyn
Beskriv nå-situasjon, formulera mål og kjenneteikn på måloppnåing på valt område. <i>Gjennomførte undersøkingar og andre skuleresultat skal bli lagt til grunn for beskriving av nå-situasjon.</i>	Veke 40	Svar på spørsmål 3, 4 og 5 i rapport, skulebasert vurdering.
Frist for å svar i Reflex 16.10.20, veke 42 Frist for å senda inn dokumentasjon 16.10.20, veke 42	Skuleeigar Skuleleiarar Lærarar	Eigenvurderingar Fløgstad skule Eigenvurderingar Sauda ungdomsskule Eigenvurdering, leiing
Drøft kva som kan vera oppretthaldande faktorar til utfordringen skulen har beskrive. Fokus skal vera på faktorar skulen sjølv kan gjera noko med.	Veke 43	Svar på spørsmål 6 i rapport, skulebasert vurdering.
Drøft kva tiltak som kan redusera eller fjerna dei oppretthaldande faktorane, og som kan bidra til å nå mål. Bli samde om eit eller fleire tiltak de vil prøva ut.	Veke 44 og 45	Svar på spørsmål 7 i rapport, skulebasert vurdering.
Intervju på Fløgstad skule og Sauda ungdomsskule, veke 45	Kven som skal delta blir klart i opningsmøte, program sendast ei veke i forkant.	
Evaluering av tiltak, bli samde om vegen vidare.	Veke 49	Svar på spørsmål 8 i rapport, skulebasert vurdering.
Sluttmøte med FM, veke 50-51	Alle som deltok i opningsmøte	
Refleksjon, vurdering og vidareutvikling av felles praksis- <i>Nye tiltak, revidering av tiltak, opphøyra tiltak som ikkje har ønska effekt...</i> Involvering av elevar og føresette i drøftingane.	Jamnlege møte jmfr. møteplan som blir laga etter jul.	Svar på spørsmål 9 i rapport, skulebasert vurdering. Denne ligg i websak.

Fase 4: Evaluering og vegen vidare¹⁹

Tiltak:	Gjennomføring	Dokumentasjon:
Gjennomføring av re-undersøkingar for føresette og gjennomføring av undersøking med lærarar og elevar. <i>Same undersøking som i august.</i>	Skulane vurderer kor lenge dei vil prøva ut tiltak for re-undersøking. Dette kjem fram av møteplan etter jul. Det blir drøfta om me skal gjennomføra til same tid, eller ulike tid for skulane.	Svar på spørsmål 8 i rapport, skulebasert vurdering. Denne ligg i websak.
Presentera resultat og utvikling for tilsette, føresette og elevar. Drøfta utvikling og felles grep for å sikra god praksis framover.	Skulen vurderer kor lenge dei vil prøva ut tiltak for re-undersøking. Dette kjem fram av møteplan etter jul.	Svar på spørsmål 9 i rapport, skulebasert vurdering. Denne ligg i websak.
Frist for å ferdigstilla rapport skulebasert vurdering 2020-21.	Frist 10. juni	Rapport ligg ferdigstilt i websak. Rektor ansvar.
Val av felles overordna tema for skulebasert vurdering neste skuleår	Rektormøtet	Tiltak for april i rutine for skuleeigars oppfølging av skulane.
Skulane legg fram og drøftar sine samla prøveresultat, eigne undersøkinga, brukarundersøkingar m.m og vel sitt utviklingsområde innanfor overordna tema for kommande skuleår. Elevar og føresette blir informert og involvert i drøftingar og val.	For eigne elevar, føresette og tilsette i mars/april. For skuleleiing i april.	Tiltak for april i rutine for skuleeigars oppfølging av skulane.

Annan aktuell dokumentasjon:

- [Utviklingsplan hausten 2019](#)
- [Utviklingsplan vår 2020](#)
- [Utviklingsplan hausten 2020](#)
- [Heimeside, Sauda kommune](#)
- [Søknad om midlar til ekstern vurdering, Udir](#)
- [Tildelingsbrev, midlar til ekstern vurdering, Udir](#)
- [Avtale opplæring i ekstern vurdering med Udir](#)
- [Minstestandard for kartlegging i saudaskulen](#), punkt informasjonsgrunnlag på heimeside
- [Rutine for oppfølging av resultat, kartleggingar og brukarundersøkingar](#), punkt oppfølging av resultat på heimeside.
- [Årshjul for tema, lærande møte i rektorgruppa – førebels utkast](#)
- «[Styringskort for grunnskulen 2019 - 2022 – Økonomiplan](#)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	10.09.20	13/20

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

UTKAST TIL PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2020-2024 MED RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGER – 1. GANGS BEHANDLING

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sauda kontrollutvalg tar KPMGs risiko- og vesentlighetsvurderinger til bruk i ny plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for 2020-2024 til orientering.

(Utvalget har følgende innspill :/disse endringene/tillegg til utkast til planene.)

Sauda kontrollutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema innen forvaltningsrevisjon de neste fire år:

1.
2.
3. osv

Sauda kontrollutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema/selskap for eierskapskontroll:

1.
2.
3. osv

Utvalget tar saken opp til ny behandling i novembermøtet der de foreslåtte prosjektene er innarbeidet i planen.

Vedlegg:

1. Risiko- og vesentlegvurderinger for Sauda kommune, utarbeidet av KPMG AS
2. Utkast til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, august 2020
3. Utkast til Plan for eierskapskontroll 2020-2024, august 2020.

Saksorientering:

Kontrollutvalgene skal i tråd med ny kommunelov § 23.2 annet ledd «*minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner*» og etter kommunelov § 23-4 «*utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.*»

Ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det kommunestyret selv etter innstilling fra kontrollutvalget som skal vedta. Planen «*baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper*».

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

KPMG AS ble engasjert av Sauda kontrollutvalg i møtet 21.11.19, sak 21/19 til å lede arbeidet med å utarbeide risiko- og vesentlighetvurderinger av kommunen og å komme med utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024. Mandatet ble beskrevet i egen prosjektplan.

Det ble planlagt å behandle ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på følgende måte:

- februarmøtet: diskutere og vurdere risikoer innenfor kommunen sine ansvarsområder og knyttet til driften i selskaper der kommunen har eierinteresser, og å gjøre en første vurdering av aktuelle prosjekter gjennom en workshop i etterkant av møtet.
- septembermøtet: kontrollutvalget gjør endelig prioritering av de enkelte prosjektene på grunnlag av innspill. I dokumentene vil alle data som er samlet inn bli presentert i en risikovurdering, inkludert det som ble samlet inn fra workshopen.
- november møtet: utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir lagt fram for utvalget for endelig godkjenning og videresendelse til kommunestyret.

Workshopen ble gjennomført i etterkant av møtet 13.02.20. Møtet mellom forvaltningsrevisor og rådmannen/administrasjonen ble utsatt på grunn av koronasituasjonen. Det innebar at analysedokumentet ikke ble ferdigstilt til maimøtet, og arbeidet med planen ble noe forsinket.

Risiko- og vesentligvurderingene er vedlagt saksdokumentene som vedlegg 1.

Dette analysedokumentet er et verktøy – som sammen med kontrollutvalgets egne vurderinger skal legges til grunn for prioritering av aktuelle prosjekter i planen. Det er utvalget som prioriterer og vurderer de ulike risikoområdene og avgjøre hvilke område som skal bli gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Utkast til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og utkast til Plan for eierskapskontroll 2020-2024, september 2020 følger som vedlegg 2 og 3.

I perioden 2012 - 2016 ble følgende revisjonsprosjekter gjennomført:

Legetjenestene – 2013

Teknisk sektor – 2014/2015

Internkontroll - 2015

Interkommunalt arkiv IKS – 2012/2013 – selskapskontroll

Plan 2016 - 2020

I perioden 2016 - 2020 inneholdt vedtatt plan for forvaltningsrevisjon følgende tema:

1. Økonomistyring – (våren 2017)
2. Kvalitet/effektivitet innenfor pleie og omsorg - (våren 2018)
3. Kvalitet på opplæringen i skolene – (våren 2019)

og med følgende uprioriterte områder:

- o Effektivitet og regelverksetterleving innenfor sosiale tjenester
- o Tjenestetilbud/kvalitet i forhold til behovet innenfor rus- og psykiatritjenestene
- o Ivaretagelse av nye oppgaver etter samhandlingsreformen
- o Etterleving av opplæringslova – spesialundervisning
- o Etterleving av lovkrav innen barnevernstjenesten
- o Strategisk kompetansestyring

Plan 2020 - 2024

I forslag til ny plan har revisor, etter innspill fra administrasjon og utvalg, i del 2 i utkast til plan foreslått følgende tema blir valgt ut for forvaltningsrevisjon i perioden 2020-2024 (i uprioritert rekkefølge):

Operativ risiko

- Samhandling mellom tenester
- Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg
- Legetenesta
- Opplæring og skulemiljø
- Psykisk helse
- Reduksjon i inntektsgrunnlag
- Samspel politikk og administrasjon

Regulatorisk risiko

- Barnevern
- Personvern og informasjonsstryggleik
- Byggesak
- Kontraktstoppfølgning

Strategisk risiko

- Handtering av endra rammevilkår
- Manglande kompetanse
- Miljø
- Nærings- og samfunnsutvikling
- Beredskap; hendingar og katastrofar

Forvaltningsrevisjon i selskap

- Reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet
- Styring av interkommunale nærings- utviklingsprosjekt
- Krisesenter Vest IKS

Nærmere begrunnelse for valgene finner en under hvert av temaene i planen.

Planen bør inneholde minimum 4 - 6 prosjekter, da årlige budsjettmidler tilsier at det blir gjennomført ca. ett prosjekt pr år.

I utkast til **plan for eierskapskontroll** har revisor foreslått følgende tema og selskaper blir valgt ut for revisjon i perioden 2020-2024 (i uprioritert rekkefølge):

- Generell eigarstyring
- Nærings- og samfunnsutviklingsselskap
- Sauda Bedriftskapital AS

Også her må utvalget prioritere hvilke prosjekter de mener er mest aktuelt i kommende periode.

Videre saksgang

Når kontrollutvalget ser seg ferdig med prioriteringene i planen vil den være klar for oversending til kommunestyret for sluttbehandling. Fristen er ifølge loven *senest innen utgangen av året*, dvs 31.12.20. Dette blir tolket slik at kommunestyret kan om nødvendig behandle saken på nyåret, så lenge utvalget har gjort sitt vedtak innen fristen.

Planen skal vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. I tidligere planer er dette anbefalt og slik fullmakt er blitt gitt. Slik hjemmel er gitt i kommuneloven § 23-3 siste setning. I løpet av fire år har det vist seg at det kan være nyttig med omprioritering av prosjektene.

Planperioden går ett år ut over kommunestyreperioden, da ny plan ikke vil bli vedtatt av kommunestyret før til høsten etter valget.

Bestilling av forvaltningsrevisjoner skal skje med utgangspunkt i den plan som kommunestyret vedtar, og den budsjetttrammen kontrollutvalget har til rådighet. Det betyr at utvalget normalt kan bestille ett prosjekt pr år.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Risiko- og vesentlegvurdering

Vedlegg til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
Sauda kommune

August 2020

www.kpmg.no

UTKAST

Innhold

1. Bakgrunn og føremål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Føremål	1
1.3 Framgangsmåte og involvering	1
2. Oppsummerande risikovurdering	2
3. Kommunen sitt eigarskap	7
3.1 Selskap som er omfatta av kommuneloven § 23-6, første ledd	7
3.2 Andre selskap kor kommunen har eigarinteresser	12
3.3 Organisasjonar kor Sauda har deltakarinteresse	12
4. Risiko- og vesentlegvurdering - av kommunen si verksemd	13
4.1 Operativ risiko	13
4.2 Regulatoriske risikoar	17
4.3 Strategiske risikoar	18
4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap	20
5. Risiko- og vesentlegvurdering – av kommunen sitt eigarskap	21
5.1 Generell eigarstyring	21
5.2 Selskap identifisert for eigarskapskontroll	21
Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering	22
Teoretisk fundament	22
Prosess	23

1. Bakgrunn og føremål

1.1 Bakgrunn

Etter kommuneloven § 23-3, andre ledd, skal kontrollutvalet minst ein gong i valperioden utarbeide ein plan som viser kva område det skal gjennomførast forvaltningsrevisjonar innanfor. Vidare går det fram av kommuneloven § 23-4, andre ledd, at kontrollutvalet også i løpet av valperioden skal utarbeide ein plan som viser kva eigarskapskontrollar som skal gjennomførast. Planane skal utarbeidast seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Den skal baserast på risiko- og vesentlegvurderingar av kommunen si verksemd, kommunen sine selskap og kommunen sitt eigarskap.

Kontrollutvalet i Sauda kommune bestilte i møtet 21.11.2019, sak 21/19, ei risiko- og vesentlegvurdering frå KPMG som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Planane skal gjelde for perioden 2020-2024.

1.2 Føremål

Føremålet med risiko- og vesentlegvurderinga er å identifisere kor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i fireårsperioden 2020-2024.

KPMG har gjennomført ein analyse av risiko og vesentlegheit i Sauda kommune. Denne analysen vil presentere identifiserte område i den kommunale verksemda og i selskap som er knytt til kommunen. På desse områda er det risiko for vesentlege avvik. Vidare vil konsekvensane av desse avvika kunne bli alvorlege. Analysen danner grunnlaget for kontrollutvalet si prioritering av område som kan vere gjenstand for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i planperioden. I tillegg danner den grunnlag for kontrollutvalet si innstilling til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Planane blir vedtatt i kommunestyret.

Basert på planane vil kontrollutvalet få gjennomført enkeltståande forvaltningsrevisjonar og eigarskapskontrollar. Risiko- og vesentlegvurderinga identifiserer først og fremst område for forvaltningsrevisjon, medan det er ved bestillinga av enkeltståande prosjekt ein spissar og operasjonaliserer kva for tema som skal vere gjenstand for revisjon og kva problemstillingar revisjonen skal svara på.

1.3 Framgangsmåte og involvering

Vi har gjennomført ein prosess som har inkludert samspel med ulike deler av kommunen; administrasjon, hovudverneombod og politikarar frå kontrollutvalet.

Arbeidet har vore delt i tre hovudbolkar:

1. Kartlegge og forstå kommunen
2. Arbeidsmøte med kommunen for å etablere og verifisere moglege område for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll
3. Dokumentere analysen

For nærare skildring av framgangsmåten, sjå vedlegg 1.

2. Oppsummerande risikovurdering

I den følgjande tabellen oppsummerer vi dei identifiserte områda og hendingane som kan vere aktuelle for forvaltningsrevisjon og/eller eigarskapskontroll¹, med tilhøyrande vurdert risiko. For kvart område/hending presenterast i tillegg aktuell eining og ei oppsummerande skildring av identifisert område/hending. I kapitel 4 og 5 er det gjort ein meir detaljert skildring av kvart område/hending og tilhøyrande risiko. Under kvart enkelt område i tabellen under viser vi til delkapitla kor det enkelte område blir skildra nærmare.

I den ytste kolona er det gjort ei vurdering av risikoen, som eit produkt av sannsyn og konsekvens – i samsvar med figur 2, vedlegg 1. Grøn indikerer relativt låg risiko, gul indikerer middels risiko, medan risikoane som er definert som høge er markert raude.

Område/hending	Aktuell eining	Oppsummerande skildring	Risiko
Operativ risiko			
Samhandling mellom tenester (4.1.1)	Heile kommunen	Samhandling og koordinering mellom tenester opplevast generelt å vere utfordrande i Sauda kommune. Kommunen er i ferd med å implementere BTI, som er ein samhandlingsmodell. Dette reduserer etter vår vurdering risikoen for mangelfull samhandling.	
Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg (4.1.2)	Helse og omsorg	Av spørjeundersøking kjem det fram at manglande kompetanse opplevast som ein sentral risiko innanfor helse og omsorg. Det kjem vidare fram av arbeidsmøte at organiseringa av kommunen sine helse- og omsorgstenester opplevast å vere ineffektive. Eksempelvis blir tunge tenester utført i heimetenesta. Kommunen har fokus på organiseringa av tenestene, og arbeidar for å auke institusjonskapasiteten.	
Legetenesta (4.1.3)	Sauda Legesenter	Forvaltningsrevisjonen frå 2013 vurderte at legetenesta ikkje var forsvarleg, og identifiserte avvik knytt til organisasjon og styringsstruktur. I arbeidsmøte blei det stilt spørsmål omkring oppfølginga av denne forvaltningsrevisjonen. Det er lagt inn ein ekstra turnuslege i budsjettet for 2020.	

¹ Eit selskap kan vere aktuelt både for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

Område/hending	Aktuell eining	Oppsummerande skildring	Risiko
Opplæring og skulemiljø (4.1.4)	Oppvekst	Det blir stilt spørsmål rundt det psykososiale skulemiljøet ved skulane i arbeidsmøte. Det blir også stilt spørsmål om kommunen har tilstrekkeleg kompetanse omkring psykososialt skulemiljø. Sauda kommune har innført digitale læringsflater i grunnskulen. Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen ynskjer ein gjennomgang av korleis kommunen har implementert desse læringsflatene, og korleis dei blir brukt i skulane.	
Psykisk helse (4.1.5)	Heile kommunen	Planstrategien 2017-2020 framhevar at mange slit med problem knytt til psykisk helse i kommunen. Det blir stilt spørsmål om kommunen har tilstrekkeleg kompetanse på området. Nasjonalt har psykiske vanskar blant barn og unge blitt meir utbreidd, noko som mange skular og kommunar slit med å handtere. Administrasjonen opplever at kommunen sitt tilbod innan psykisk helse fungerer godt, og at dette ikkje opplevast som særleg relevant å sjå på i ein forvaltningsrevisjon i denne perioden.	
Reduksjon i inntektsgrunnlag (4.1.6)	Heile kommunen	Det kjem fram i arbeidsmøte at bortfall av inntekter opplevast å kanskje vere den største risikoen i Saudasamfunnet. Kommunen bruker ein stor del av dei disponible midlane, og er sårbar for reduksjonar i inntektsgrunnlaget. Kommunen sine inntekter påverkast negativt av blant anna demografiske endringar. Det kjem fram av arbeidsmøte at det opplevast som interessant å sjå nærmare på korleis kommunen sine kraftrelaterte inntekter blir nytta. Kommunen opplever at det er vanskeleg å spore kor desse midlane blir av.	
Samspel politikk og administrasjon (4.1.7)	Heile kommunen	Det kjem fram av arbeidsmøte at samspelet mellom politikarane og administrasjonen opplevast å ha eit forbettringspotensial. Det opplevast at ein manglar rutinar og kjørereglar for samspelet, samt prosedyrar for korleis vedtak skal følgast opp.	
Regulatorisk risiko			
Barnevern (4.2.1)	Indre Ryfylke Barnevern	Sauda kommune er vertskommune for vertskommunesamarbeidet Indre Ryfylke Barnevern. Der vart gjennomført eit tilsyn av Fylkesmannen i Rogaland i 2017. Tilsynet syntte avvik og manglar i barnevernet. Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen har gjennomført tiltak	

Område/hending	Aktuell eining	Oppsummerande skildring	Risiko
Personvern og informasjonstryggleik (4.2.2)		og hatt ei ny oppfølging frå Fylkesmannen i etterkant av tilsynet. Det er no ingen avvik.	
	Heile kommunen	I kommunal verksemd har personvern og informasjonstryggleik ein høg ibuande risiko, då dei handterer ei rekkje sensitive opplysningar om sine innbyggjarar og tilsette. Det kjem fram av spørjeundersøkinga at brot på informasjonstryggleiksregelverket opplevast å vere ein stor risiko i kommunen.	
	Teknisk	I arbeidsmøte blir det peika på at plan og byggesak opplevast å vere eit utfordringsområde. Det blir stilt spørsmål ved om ein har rett kompetanse på området og om system og rutinar er i tråd med den nye plan- og bygningsloven. Det kjem fram av spørjeundersøkinga at ein i teknisk sektor opplev å ha utilstrekkeleg med tid for å overhalde tidsfristar og unngå sakshandsamingsfeil.	
Kontraktsoppfølging (4.2.4)	Heile kommunen	Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen opplever at kontraktsoppfølging er eit utfordringsområde. Inngåing og oppfølging av kontaktar opplevast å vere ein stor risiko med høg sårbarheit.	
Strategisk risiko			
Handtering av endra rammevilkår (4.3.1)	Heile kommunen	Kommunen opplever stadig endringar i rammevilkåra, irekna oppgåvefordelinga mellom stat, fylkeskommune og kommune. Dette påverkar mellom anna kostnadsbiletet til kommunen og set også nye krav til kompetanse.	
Manglande kompetanse (4.3.2)	Heile kommunen	Sauda kommune opplever sårbarheit knytt til kompetanse og rekruttering. Dette gjeld både kompetanse ein manglar, og at det er lite tilgjengeleg personell i kommunen. Dette utgjør ein risiko for mangelfulle tenester. I arbeidsmøte blir det stilt spørsmål ved om einingane i kommunen har GAP-analysar omkring kva for ein kompetanse som trengs framover.	
Miljø (4.3.3)	Heile kommunen	I samfunnet er det eit aukande fokus på miljø og berekraftig verksemd. Mangelfullt fokus på klima og miljø, kan innebære ein omdømerisiko for kommunen.	

Område/hending	Aktuell eining	Oppsummerande skildring	Risiko
Nærings- og samfunnsutvikling (4.3.4)	Heile kommunen	Det vektleggjast i arbeidsmøte at kommunen si næringsutvikling er viktig for å motverke dei demografiske endringane og endringane i kommunen sitt inntektsgrunnlag. Det blir stilt spørsmål ved om kommunen har rett kompetanse og kapasitet til dette arbeidet. Det kjem fram av budsjettet 2020 at kommunen har satsa aktivt på næringsutvikling dei siste åra, men det har førebels ikkje resultert i fleire arbeidsplassar eller vekst i innbyggjartal.	
Beredskap; hendingar og katastrofar (4.3.5)	Heile kommunen	Sauda kommune er sårbar for naturhendingar, samstundes som ein har utfordringar med eksisterande kommunikasjonssystem. Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med kommunen sin beredskap i 2017. Tilsynet viste manglar knytt til kommunen sin heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalyse og beredskapsplan.	
Forvaltningsrevisjon i selskap			
Reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet (4.4.1)	Selskap	Reiseliv er eit satsingsområde i Sauda kommune si nærings- og samfunnsutvikling. Desse reiselivsselskapa utfører viktige oppgåver for kommunen knytt til reiseliv. Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen er usikre på kva dei får ut av dette eigarskapet, og vidare om dei er tett nok på selskapa.	
Styring av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt (4.4.2)	Selskap	Næringsutvikling er eit satsingsområde for Sauda kommune. Ryfylkerådet og Haugaland Vekst har gjennomført nokre interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt dei seinare åra. Kommunen er usikker på kvaliteten på og effektane av desse prosjekta. Det uttrykkjast at det hadde vore nyttig med ein gjennomgang av eit av desse selskapa.	
Krisesenter Vest IKS (4.4.3)	Selskap	Selskapet utfører ein viktig samfunnsfunksjon på vegne av kommunen.	
Eigarskapskontroll			
Generell eigarstyring (5.1)	Eigarstyring	Kommunen opplever at ein er god på å vurdere føremålet med eigarskapet sitt. Samstundes er ein usikre på om kommunen er strategisk gode nok til å få ut effektane av eigarskapet. Dette handlar om forventingsstyringa av selskapa og krava kommunen stiller som eigar.	

Område/hending	Aktuell eining	Oppsummerande skildring	Risiko
Nærings- og samfunnsutviklingsselskap (5.2.1)	Selskap	Kommunen har eigarskap i nærings- og samfunnsutviklingsselskap som Sauda Vekst, Sauda Fjernvarme, Haugaland Vekst, Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet. Desse selskapa er viktige for at kommunen skal lukkast med satsinga si innan nærings- og samfunnsutvikling. Kommunen er usikker på om dei er tett nok på reiselivsselskapa, og kva dei får ut av eigarskapet.	
Sauda Bedriftskapital AS (5.2.2)	Selskap	Dette selskapet er nyoppretta i 2020. Det kan vere hensiktsmessig å vurdere om kommunen har fått på plass ynskja styringsstruktur av selskapet når det har vore i drift ei tid.	

Frå arbeidsmøta med politikarane og administrasjonen vart følgjande område/hendingar nemnt som særleg aktuelle for forvaltningsrevisjon:

- ✓ Kompetanse
- ✓ Handtering av endra rammevilkår
- ✓ Beredskap; hendingar og katastrofar
- ✓ Nærings- og samfunnsutvikling
- ✓ Samspel politikk og administrasjon
- ✓ Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg
- ✓ Legetenesta
- ✓ Opplæring og skulemiljø
- ✓ Reduksjon i inntektsgrunnlag
- ✓ Kontraktsoppfølging

I utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll, vil vi basert på våre analysar og kommunen sine innspel prioritere kva prosjekt som vil vere særleg relevante å gjennomføre i perioden.

3. Kommunen sitt eigarskap

I dette kapitelet gir vi ein oversikt over alle selskapa kommunen har eigarskap i, irekna aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunale oppgåvefellesskap.

Kommuneloven § 23-6 og § 24-10 omtalar innsynsretten til kontrollutvalet og revisor. Etter kommuneloven §23-6, første ledd, kan kontrollutvalet og revisor (jmf. §24-10) krevje opplysningar for å gjennomføre kontroll i følgjande type selskap:

- a) *interkommunale selskaper etter IKS-loven*
- b) *interkommunale politiske råd*
- c) *kommunale oppgavefellesskap*
- d) *aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.*

Det går vidare fram kven opplysningar om selskapet kan krevjast frå og at kommunestyret kan fastsette reglar om kontrollutvalet sin kontroll med kommunen sine interesse i dei nemnte selskapa.

Kommuneloven § 23-6, femte ledd seier vidare at:

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

Sjølv om det vil vere selskapa som er omtala etter §23-6, første ledd, som vil vere aktuelle for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll, har kontrollutvalet også innsynsrett ovanfor verksemdar som utfører oppgåver på vegne av kommunen. Dette kan for eksempel vere selskap som kommunen eig saman med private, heilt privateigde selskap og stiftelsar. Kontrollutvalet sin rett til innsyn og undersøkingar i selskap utover § 23-6, omfattar berre det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten vert oppfylt. Samstundes vil det vere naudsynt at kommunen har inngått ein avtale med dei aktuelle selskapa om rett til innsyn, for at kontrollutvalet og revisor kan krevja rett til kontroll².

Vi har i den vidare omtalen presentert dei selskapa som er omfatta av kommuneloven § 23-6, første ledd, kor kontrollutvalet kan krevje dei opplysningane som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll – det er desse selskapa som vil vere aktuelle for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. I tillegg presenterast nøkkeltal frå andre selskap kor kommunen har eigarskap. I samsvar med kommuneloven §23-6, femte ledd kan kontrollutvalet også gjere undersøkingar i desse selskapa i høve om eventuelle kontraktar med kommunen vert oppfylt.

3.1 Selskap som er omfatta av kommuneloven § 23-6, første ledd

Her følgjer eit oversyn over dei interkommunale selskapa og aksjeselskapa som kontrollutvalet har innsynsrett i etter kommuneloven § 23-6. første ledd. Vi presenterer her føremålet med selskapet,

² Tolgingsuttale frå kommunal- og moderniseringsdepartementet, [§ 23-6 : Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.](#), 2020.

kommunen sin eigardel og nøkkeltal i høve eigenkapitaldel³, driftsinntekter og årsresultat for dei tre siste åra.

3.1.1 Sauda Bedriftskapital AS

Sauda Bedriftskapital AS			
Selskapsform	AS		
Stiftingsår	2013		
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: « <i>Bidra til en lønnsom videreutvikling av næringslivet i Sauda og bærekraftige nyetableringer ved at det blir gitt tilskudd og inspirasjon til virksomheter som satser målbevisst for å skape nye produkter, tjenester og arbeidsplasser i Sauda, gitt tilskudd til nyetableringer og bedrifter som ønsker å videreutvikle sin virksomhet eller gå nye veier for å etablere nye arbeidsplasser eller skutt inn nødvendig aksjekapital for etablering av AS</i> »		
Kommunen sin eigardel	100 %		
Tilsette	0		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eigenkapitaldel ⁴	3,3 %	-3,2 %	-3,5 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 1 390 000	Kr. 1 270 000	Kr. 1 372 000
Årsresultat	Kr. 51 000	Kr. 948 000	Kr. 1 162 000

Selskapet har svak soliditet, men tilfredsstillende likviditet.

3.1.2 Ryfylke IKS

Ryfylke IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftingsår	2001		
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: « <i>Føremålet med selskapet er å styrkja regionen gjennom større grad av interkommunalt samarbeid med hovudvekt på alle typar tiltaksarbeid og utviklingsprosjekt. Selskapet kan driva si verksemd dels i eigen regi og dels fungera som tilretteleggar for andre både offentlege og private verksemdar. Samarbeidet skal leggja til grunn deltaking frå likeverdige partar og skal vera eit supplement og ei støtte til kommunane si eiga verksemd. Selskapet kan og inngå samarbeidsavtaler med kommunar, andre selskap og verksemdar</i> ».		
	Selskapet vert eigd saman med Forsand, Strand, Hjelmeland og Suldal.		
Kommunen sin eigardel	20 %		
Tilsette	5		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eigenkapitaldel	27,6 %	27,1 %	22,6 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 10 438 000	Kr. 5 580 000	Kr. 7 984 000
Årsresultat	Kr. 251 000	Kr. 648 000	Kr. 37 000

Selskapet har tilfredsstillende likviditet og god soliditet.

3.1.3 Haugaland Vekst IKS

Haugaland Vekst IKS	
Selskapsform	IKS
Stiftingsår	2004
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: « <i>Selskapets formål er å drive regionalt nærings- og utviklingsarbeid. Selskapet skal bidra til økt samhandling, attraktivitet og verdiskaping i regionen</i> ».

³ Eigenkapitaldelen viser del eigenkapital av total kapital i selskapet. Den syner kor stor del av eigendelane i selskapet som er finansiert med eigenkapital, i motsetning til med finansiering via lån. Grad av eigenkapital er eit uttrykk for selskapet sin soliditet.

	Selskapet kan også yte andre tjenester til deltakerkommunene, evt. tjenester til andre enn deltakerkommunene, under forutsetning av at slik tjenesteyting ikke endrer selskapets status som "offentlig oppdragsgiver"/ leverandør av tjenester i "egenregi", slik at lov om offentlige anskaffelser ikke gjelder i forhold til selskapets tjenesteyting til deltakerkommunene. Pr. i dag antas denne forutsetning å innebære at levering av andre tjenester/tjenester til andre enn deltakerkommuner ikke må overstige 20% av selskapets omsetning.» Selskapet vert eigd saman med Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune samt Rogaland Fylkeskommune.		
Kommunen sin eigardel	9,09 %		
Tilsette	7		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eigenkapitalandel	48,3 %	52,5 %	56,3 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 15 647 0000	Kr. 16 892 000	Kr. 16 512 000
Årsresultat	Kr. 366 000	Kr. 234 000	Kr. 346 000

Selskapet har stabil drift, med god likviditet og lav gjeldsbelastning.

3.1.4 Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS

Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS	
Selskapsform	IKS
Stiftingsår	2002
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: «Selskapet skal arbeide for at arkivmaterialet fra deltakerne eller materiale som disse har ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative, juridiske og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven. Selskapet skal tilby depotplass for deltakernes arkivmateriale, samt veilede deltakerne slik at de har tilfredsstillende oppbevaringsforhold for arkivmateriale. Selskapet skal være et arkivfaglig rådgivningsorgan og kompetansesenter for deltakerne, og skal i samråd med deltakerne arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester hos dem. Driften av selskapet skal gå i balanse, det vil si at inntektene fra deltakerne skal dekke selskapets kostander. Selskapet kan etter nærmere vedtak av styret prise visse tjenester og således ha egne inntekter. Tjenestene som kan prises skal i hovedsak være slike som ikke vil bli gitt til alle deltakerne, eller som deltakerne vil ha ulik etterspørsel etter, eller tjenester som faller utenfor selskapets hovedformål. Til gjennomføring av spesielle prosjekt utenom selskapets ordinære arbeidsoppgaver, blir det søkt finansiering mellom deltakerne eller andre som spesielt ønsker prosjektet gjennomført. Selskapet har anledning til å ta på seg konsulentoppdrag for andre, når oppdragsgiver betaler for tjenesten og det ikke går ut over selskapets hovedoppgaver. Definisjonen av formål og ansvarsområde er uttømmende. Styret og representantskapet har ikke myndighet til å fatte vedtak på områder som ikke er nevnt ovenfor». Det blei gjennomført ein selskapskontroll av selskapet i 2013. Selskapet blir eigd saman med Rogaland fylkeskommune samt kommunar og interkommunale selskap i Rogaland.
Kommunen sin eigardel	3,5 %
Tilsette	10

Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	21 %	66,1 %	88,3 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 12 213 000	Kr. 9 343 000	Kr. 6 709 000
Årsresultat	Kr. - 150 000	Kr. - 605 000	Kr. 322 000

Lønnsemda er ikkje tilfredsstillande, og selskapet har gått i minus dei siste to åra. Soliditeten er god.

3.1.5 Kriesenter Vest IKS

Kriesenter Vest IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftingsår	2011		
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: «Selskapet skal, på vegne av eierkommunene, sikre etterlevelse av kriesenterlovas § 2 a), b) og c). Selskapet skal være et rådgivende organ for eierkommunene i etterlevelse av lovens § 2 d). Selskapet har ikke som formål å drive virksomhet som gir utbytte til eierkommune».		
	Selskapet eigast saman med Bokn, Bømlo, Etne, Fitjar, Haugesund, Karmøy, Kvinnherad, Odda, Stord, Suldal, Sveio, Tysnes, Tysvær, Utsira, Ullensvang og Vindafjord kommune.		
Kommunen sin eigardel	2,79 %		
Tilsette	30		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig
Driftsinntekter (hele kr)	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig
Årsresultat	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig	Ikkje tilgjengelig

3.1.6 Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftingsår	2004		
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: «Formålet med selskapet er å tilby sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i deltakerkommunene og nærliggende kommuner. Selskapet skal drives i balanse slik at inntekter fra kommunene dekker kostnadene».		
	Selskapet eigast saman med Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune.		
Kommunen sin eigardel	4,20 %		
Tilsette	2		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	70,3 %	68,1 %	69 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 2 019 0000	Kr. 1 957 000	Kr. 1 864 000
Årsresultat	Kr. 65 000	Kr. 31 000	Kr. 35 000

Selskapet har god likviditet og soliditet, og tilfredsstillande lønnsemd.

3.1.7 For Sauda KF

For Sauda KF	
Selskapsform	IKS
Stiftingsår	2017
Føremål	Føremålet er definert i vedtektene: «Foretakets formål er å drive med strategisk nærings- og samfunnsutvikling i kommunen. Foretaket skal utøve sitt arbeid til beste for kommunens næringsliv og i henhold til planer, retningslinjer og målsetninger som vedtas av kommunestyret. Foretaket skal forvalte og videreutvikle kommunalt næringsareal, kommunale næringsbygg samt andre virkemidler for næringsutvikling som kommunestyret vedtar».

Kommunen sin eigardel	100 %		
Tilsette	0		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitaldel	N/A	N/A	N/A
Driftsinntekter (hele kr)	N/A	N/A	N/A
Årsresultat	N/A	N/A	N/A

3.1.8 Friluftsrådet Vest

Friluftsrådet Vest			
Selskapsform	Interkommunalt samarbeidsorgan		
Stiftelsesår	1983		
Formål	Formålet er definert i selskapsavtalen: «Rådet sine oppgaver er i samarbeid med medlemskommunane, statlege og fylkes-kommunale etatar og andre interesserte å verke for: a) Sikring, tilrettelegging og drift av område for friluftsliv av ulik art til allment bruk, med tanke på medlemskommunane sin befolkning i ein eller fleire av rådet sine kommunar. b) Større forståing for friluftsområda sin betydning, betre friluftskultur og utbreiing av friluftsliv.» Samarbeidsorganet er danna saman med kommunane Bokn, Bømlo, Etne, Fitjar, Haugesund, Karmøy, Stord, Sveio, Tysvær, Vindafjord og Kvinnherad.		
Kommunen sin eigardel	N/A		
Tilsette	31		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eigenkapitaldel	88,5 %	89,2 %	90,1 %
Driftsinntekter (hele kr)	Kr. 14 587 000	Kr. 13 557 000	<i>Ikkje tilgjengelig</i>
Årsresultat	Kr. 1 560 000	Kr. 606 000	<i>Ikkje tilgjengelig</i>

Medlemskommunane betaler ein årleg medlemskontingent per innbyggjar i kommunen. Friluftsrådet Vest er sjølvleid og eit eige rettssubjekt, og kommunane er ikkje ansvarlige for rådet sine plikter utover den årlige medlemskontingenten.

3.1.9 Ryfylke friluftsråd

Ryfylke friluftsråd			
Selskapsform	Interkommunalt samarbeidsorgan		
Stiftelsesår	1978		
Formål	Formålet er definert i selskapsavtalen: «Friluftsrådets oppgave er å sikre, tilrettelegge og drive områder for friluftsliv av forskjellige slag til allmenn bruk. I tillegg skal Friluftsrådet arbeide for å skape større forståelse for friluftslivsområdenes betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv». Samarbeidsorganet består av 11 kommunar i Ryfylke og Nord Jæren.		
Kommunen sin eigardel	N/A		
Tilsette	7		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eigenkapitaldel	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>
Driftsinntekter (hele kr)	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>
Årsresultat	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>	<i>Ikkje tilgjengelig</i>

3.2 Andre selskap kor kommunen har eigarinteresser

Sauda kommune har eigardelar i fleire aksjeselskap, som er eigd av andre eigarar enn kommunar, fylkeskommunar og interkommunale selskap.

Selskap	Driftsinntekter (2018)	Årsresultat (2018)	Kommunens eigardel
Sauda Vekst AS	Kr. 2 281 000	Kr. 70 000	14,63 %
Sauda Golfbane AS	Kr. 450 000	Kr. - 29000	54 %
Sauda Fjernvarme AS	Kr. - 540 000	Kr. - 420 000	48 %
Rysteg AS	Kr. 13 916 000	Kr. 334 000	51 %
Destinasjon Haugesund og Haugalandet AS	Kr. 7 728 000	Kr. - 80 000	1,16 %
Reisemål Ryfylke AS	Kr. 4 620 000	Kr. - 99 000	7,35 %
E134 Haukelivegen AS	Kr. 1 214 000	Kr. - 195 000	2,22 %
Sauda Folkets Hus AS	Kr. 2 436 000	Kr. - 67 000	59,68 %
Norsk Bane AS	Kr. 1 924 000	Kr. - 69 000	11,81 %
Fjord Norge AS	Kr. 41 885 000	Kr. 8 000	< 1 %
Kommunekraft AS	Kr. 2 068 000	Kr. 154 000	1 aksje
Nesøyra 16 AS	N/A (Stifta 2019)	N/A	70 %

3.3 Organisasjonar kor Sauda har deltakarinteresse

Kontrollutvalet vil også kunne gjennomføre kontrollar i korleis kommunen forvaltar medlemskap i organisasjonar og i samarbeidsorgan.

3.3.1 Vertskommunesamarbeid

IT-samarbeidet i Ryfylke (RITS)	
Selskapsform	Vertskommunesamarbeid
Føremål	Vertskommunesamarbeid mellom Sauda, Suldal, Hjelmeland og Strand. RITS driftar og utviklar ei felles IKT-plattform. RITS har tett samarbeid og utvekslar ressursar med dei lokale IT-avdelingane. Verstkommune er Strand.

Haugaland Interkommunale skjenkekontroll	
Selskapsform	Vertskommunesamarbeid
Føremål	Sauda er administrativ vertskommune for 10 kommunar i Sunnhordland og Haugalandet, samt Suldal og Hjelmeland.

Miljøretta helsevern	
Selskapsform	Vertskommunesamarbeid
Føremål	Sauda er vertskommune for miljøretta helsevern for kommunane Suldal, Etne og Vindafjord.

3.3.2 Andre organisasjonar der Sauda kommune har deltakarinteresse

- ✓ Stiftelsen Tveit-tunet
- ✓ Fritjof Weltzin skifond

4. Risiko- og vesentlegvurdering - av kommunen si verksemd

I dette kapitelet presenterer vi identifiserte område/hendingar som er vurdert som særleg relevante for forvaltningsrevisjon. Det vil sei områder kor det er identifisert risikoar for mangelfull verksemd og tenestetilbod. Områda som vert presentert er vurderte som vesentlege, ved at det er særleg viktige/sentrale område for kommunen. Risikoane er gruppert i hovudbolkane; operative risikoar, strategiske risikoar og regulatoriske risikoar⁵.

4.1 Operativ risiko

4.1.1 Samhandling mellom tenester

Det kjem fram av spørjeundersøkinga at samhandling mellom tenester generelt opplevast å vere utfordrande. Vidare kjem det fram av spørjeundersøkinga at tilsette opplever at det manglar tydeleg rollefordeling og felles føringar for samhandling.

Kommunen er i ferd med å implementerte Betre Tverrfaglig Innsats (BTI). Dette er ein samhandlingsmodell med føremål å skape eit heilskapleg og samanhengande system mellom ulike tenester og brukar. Kommunen vurderer at det kan vere relevant å sjå på korleis BTI blir nytta i ein forvaltningsrevisjon mot slutten av perioden.

Habilitering og rehabilitering, særleg for barn og unge, opplevast å vere eit interessant område å sjå nærmare på i ein forvaltningsrevisjon. Dette er eit tverrfaglig og sektorovergripande område med behov for samhandling mellom tenester i mellom anna oppvekst og helse og omsorg. Det kjem fram av arbeidsmøte at helse og omsorg har eit forbedringspotensiale knytt til å ta i bruk BTI. Dette blir per i dag brukt i liten grad. Barn og unge med behov for habilitering og rehabilitering har ofte behov for koordinering og samhandling mellom tenesteytarane.

I følge kommunedelplan helse og omsorg er koordinering av tenestetilbod ei svakheit innanfor helse- og omsorgssektoren. Vidare kjem det fram av spørjeundersøkinga at mangelfull informasjonsdeling mellom tilsette opplevast som ein risiko. I forvaltningsrevisjonen kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg frå 2018 kjem det fram at det er forbedringspotensiale knytt til samhandling og informasjonsdeling mellom tildelingskontoret og tenesteutførarane. Dette kan påverke kartlegginga av brukarane sine behov og samsvaret mellom vedtak og tenester som blir gitt. I arbeidsmøte blei det peika på at individuell plan, koordinator og koordinerande eining er aktuelle tema å sjå på tilknytt koordinering av tenestetilbod.

Mangelfull koordinering og samhandling i kommunen kan utgjøre ein risiko for at kommunen sine resursar ikkje blir utnytta effektivt, og kan vidare påverke tenestekvaliteten. Implementeringa av BTI reduserer risikoen.

⁵ Risikoar kan vere tilhøyrande fleire bolkar.

4.1.2 Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg

Sauda kommune har den eldste befolkninga i Rogaland, og det vil bli fleire eldre i kommunen framover. Dette vil påverke kommunen sine inntekter (skatt) negativt, samstundes som fleire vil ha behov for hjelp og bistand. Kommunen vil i den anledning måtte arbeide for å redusere kostnader for å ha ei berekraftig helse- og omsorgsteneste i framtida.

Sauda kommune har betydeleg høgare driftsutgifter til helse- og omsorgstenester per innbyggjar enn landsgjennomsnittet. Kommunen har også noko høgare driftsutgifter per innbyggjar enn kommunen si KOSTRA-gruppe⁶.

Kommunen har auka institusjonskapasiteten, og vil auke denne ytterlegare i åra framover. Forholdet mellom heimebasert og institusjonsbasert omsorg blir peika på som eit relevant tema å sjå på i ein forvaltningsrevisjon innanfor helse og omsorg. Det kjem fram på arbeidsmøte at organiseringa av kommunen sine helse- og omsorgstenester opplevast å vere ineffektiv. Forvaltningsrevisjonen kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg 2018 viste tilhøve der kommunen si organisering av helse- og omsorgstenestene gir ineffektive tenester. Eksempelvis blir svært tunge tenester utført i heimetenesta.

Mangel på tid i heimesjukepleia opplevast å vere ein viktig risiko innanfor helse og omsorg. Dette kan føre til at ein ikkje får vurdert brukarane sin fysiske og psykiske tilstand godt nok, og dermed ikkje få med seg endringar i sjukdomsbilete og hjelpebehov.

Av spørjeundersøking kjem det fram at manglande kompetanse opplevast som ein sentral risiko innanfor helse og omsorg. Manglande kompetanse resulterer i at ein i periodar sliter med å ha nok kompetent fagkompetanse på jobb. Ein respondent opplever at kommunen har nok faglærte helsearbeidarar, men har for få sjukepleiarar. Samstundes opplever ein å ikkje ha tilstrekkeleg med personell på jobb. Dette kan resultere i at brukarane ikkje får dei tenestene dei har krav på og behov for.

Det kan vere risiko knytt til at kommunen ikkje prioriterer ressursane innanfor helse- og omsorg hensiktsmessig med tenester på rett omsorgsnivå. Samstundes har kommunen fokus på organiseringa av tenestene, og arbeidar for å auke institusjonskapasiteten.

4.1.3 Legetenesta

Det blei i 2013 gjennomført ein forvaltningsrevisjon av legetenesta. Forvaltningsrevisjonen konkluderte med at legetenesta ikkje var forsvarleg, og identifiserte avvik knytt til organisasjon og styringsstruktur, inkludert arbeidsmiljø og internkontroll.

Forvaltningsrevisjonen anbefalte at bemanningssituasjonen ved legesenteret burde betrast. I arbeidsmøte blei det stilt spørsmål omkring oppfølginga av denne forvaltningsrevisjonen. Det blei til dømes vist til at det i etterkant blei innført tiltak om at lege skal ha sjukepleiar med seg på jobb. Dette vedtaket har i midlertid ikkje blitt følgt opp. Samstundes kjem det fram av arbeidsmøte at det opplevast å vere mangel på ressursar ved legesenteret. Det blir nemnt at det har vore mykje utskifting av legar og at det har vore ein god del sjukemeldingar i det siste. Det blir vist til at pasientar har utfordringar med å komme gjennom telefonlinja til legesenteret og at ein kan stå lenge i telefonkø. Kommunen opplever at dette er eit interessant område for forvaltningsrevisjon.

Ei forsvarleg og god legeteneste er viktig både for innbyggjarane og legane sjølv. Kommunen har fokus på dette, og har lagt inn ein ekstra turnuslege i budsjettet for 2020. Organisasjon og styringsstruktur er viktig for kvaliteten på tenestene. Manglar knytt til dette kan utgjere ein risiko for arbeidsmiljøet til dei tilsette og tenestetilbodet til brukarane. Risikoen er difor vurdert som høg.

⁶ KOSTRA-gruppe er Statistisk sentralbyrå (SSB) sin standard for kommuneinndeling, basert på fleire indikatorar. Formålet med å dele kommunane inn i KOSTRA-grupper er å kunne samanlikne nøkkeltal på tvers av samanliknbare kommunar. Sauda kommune høyrer til KOSTRA-gruppe 3.

4.1.4 Opplæring og skulemiljø

I arbeidsmøte blei det peika på at kvaliteten på opplæringa i skulane er ein sentral risiko. Kommunen har fokus på å redusere gapet mellom topp og botn blant elevane i grunnskulen. Dette gapet er viktig å redusere både for elevane og for samfunnet. Det vektleggjast at grunnskulepoeng er viktig for gjennomføring av vidaregåande skule og deltaking i arbeidslivet. 10. trinn hadde i 2019 eit gjennomsnittleg grunnskulepoeng på 42,3. Dette er litt høgare enn for Rogaland fylke og nasjonalt. Samstundes kjem det fram av arbeidsmøte at det opplevast å vere manglar i den tilrettelagte undervisninga for enkelte born.

Det blir stilt spørsmål rundt det psykososiale skulemiljøet ved skulane i arbeidsmøte, irekna om kommunen har tilstrekkeleg kompetanse omkring psykososialt skulemiljø.

Tall frå elevundersøkinga 2020 viser at 19,6 % av elevane på ungdomsskulen oppgir å bli mobba 2-3 gangar i månaden eller oftare. Det kjem fram av arbeidsmøte at det har vore utfordringar med ei elevgruppe som skapte dårleg miljø. Dette har det blitt jobba med, og det ble gjennomført ei ny undersøking som viste betre resultat. Kommunen har over tid hatt lite mobbing, noko som viser seg igjen i dei gjennomførte elevundersøkingane dei siste 5 åra.

Sauda kommune har innført digitale læringsflater i grunnskulen. Dette har vore ein stor prosess og eit satsingsområde for kommunen i arbeidet med å heve kvaliteten på opplæringa. Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen godt kan tenkje seg ein gjennomgang av korleis kommunen har implementert desse læringsflatene, og korleis dei blir brukt i skulane.

Det er ein risiko for at ein ikkje har eit godt læringsmiljø og psykososialt skulemiljø på alle skulane i Sauda. Vidare er det ein risiko for variasjon i tilbodet, avhengig av kva skule elevane går på. Mangelfullt læringsmiljø og skulemiljø kan eksempelvis føre til fråfall, utanforskap, hjelpebehov og arbeidsløyse.

4.1.5 Psykisk helse

Det blir stilt spørsmål rundt kommunen sitt system for og tilbod rundt psykisk helse i arbeidsmøte. Psykisk helse er eit samfunnsproblem i kommunen. Planstrategien 2017-2020 framhevar at mange slit med problem knytt til psykisk helse, og at dette er ei stor utfordring for kommunen. Kommunen har tatt over oppgåver frå spesialisthelsetenesta knytt til psykisk helse. Det har vakse fram nye og yngre brukargrupper, som følgjer med seg auka ressursbruk og nye krav.

Det blir stilt spørsmål om kommunen har tilstrekkeleg kompetanse omkring psykisk helse. Nasjonalt har psykiske vanskar blant barn og unge blitt meir utbreidd, noko som mange skular og kommunar slit med å handtere.

Det kjem fram av arbeidsmøte at det kan vere ein risiko knytt til at born med spesielle vanskar ikkje får den hjelpa og oppfølginga dei har behov for i tenesta rus og psykisk helse. Tenesta opplever eit stort trøkk på oppmeldinga av born og unge med behov for hjelp og oppfølging.

Tenestetilbod/kvalitet innan psykiatritenesta var eit uprioritert prosjekt i førre plan for forvaltningsrevisjon. Det vart ikkje gjennomført forvaltningsrevisjon på temaet i perioden.

Det kan vere ein risiko knytt til at personar med psykiske lidningar ikkje blir følgt godt nok opp, noko som kan gi kommunen utfordringar i form av innbyggjarar med store hjelpebehov. Administrasjonen opplever at kommunen sitt tilbod innan psykisk helse fungerer godt, og at dette ikkje er særleg relevant å sjå på i ein forvaltningsrevisjon i denne perioden.

4.1.6 Reduksjon i inntektsgrunnlag

Det kjem fram i arbeidsmøte at bortfall av inntekter opplevast å kanskje vere den største risikoen i Saudasamfunnet. Kommunen sine inntekter har dei siste åra vore under press som følgje av nasjonale forslag om å redusere høvesvis kraftskatt og eigedomsskatt. I statsbudsjettet 2020 er det vedteke at maksimal eigedomsskattsats for bustad og fritidsbustad skal reduserast frå 7 til 5 promille. Foreslått reduksjon i kraftskatt ville gitt kommunen 60-70 millionar i årleg inntektsreduksjon. Forslaget blei ikkje vedtekne, men ville medført store konsekvensar for kommunen sitt tenestetilbod. Dette har samanheng med at kommunen over tid har hatt eit høgt forbruk, noko som delvis skuldast store kraftinntekter. Kommunen har erfart å vere svært sårbar for reduksjon i inntektsgrunnlaget, og at det er behov for å gjere kommunen meir kostnadseffektiv for å redusere sårbarheita.

Kommunen sitt inntektsgrunnlag blir påverka av demografiske endringar. Kommunen har ein svak reduksjon i folketal, noko som gir eit lågare skattegrunnlag og følgeleg ein dårlegare kommuneøkonomi. Kommunen sin planstrategi for 2017-2020 anslår at folketallet i kommunen vil reduserast med 300 innbyggjarar fram mot 2040. Samstundes vil det vere ein kraftig reduksjon i aldersgruppa 16-66, noko som vil gi færre innbyggjarar i arbeidssalder. Vidare har kommunen i fleire tiår hatt ein nedgang i private arbeidsplassar, noko som også påverkar inntektsgrunnlaget til kommunen negativt.

Det blei gjennomført ein forvaltningsrevisjonsrapport om økonomistyring i 2017. Rapporten viste at kommunen gjennomfører analysar av inntektsgrunnlaget. Dette blir nytta i økonomiplanlegginga. Samstundes blir kommunen tilrådd til å inkludere desse analysane i større grad inn i budsjett- og økonomiplanen.

Det kjem fram av arbeidsmøte at det er interessant å sjå nærmare på korleis kommunen sine kraftrelaterte inntekter blir nytta. Kommunen hadde 91 millionar kroner i meirinntekter frå kraft i 2019. I følgje rådmannen bør desse midlane brukast på næring og samfunn jamfør næringsssatsinga i budsjettet. Samstundes opplever kommunen at det er vanskeleg å spore kor desse midlane blir av. Det opplevast som nyttig å sjå nærmare på kva kommunen får igjen frå desse meirinntektene, og kva dei blir nytta til.

Reduksjon i inntektsgrunnlaget kan potensielt påverke tenestetilbodet til heile kommunen, og det er dermed ein risiko med alvorleg konsekvens. Samstundes opplevast det som sannsynleg at risikoen inntreff, eksempelvis gjennom demografiske endringar og reduksjon i eigedomsskatten. Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen har fokus på denne risikoen, mellom anna gjennom prosjekt knytt til næringsutvikling. Vi vurderer alt i alt risikoen som høg sidan reduksjon i inntektsgrunnlaget kan svekke kommunen sitt tenestetilbod samstundes som risikoen blir opplevd som sannsynleg.

4.1.7 Samspel politikk og administrasjon

Det kjem fram av arbeidsmøte at samspelet mellom politistarane og administrasjonen opplevast å ha eit forbettringspotensiale. Det blir vurdert til å vere eit systemproblem, der ein manglar rutinar og kjørereglar for samspelet. Vidare opplevast det å vere ein mangel på prosedyrar for korleis vedtak skal følgast opp. Oppfølging av vedtak har ikkje hatt stort fokus tidlegare. I førre kommunestyreperiode tok det eksempelvis lang tid før eit delegasjonsreglement blei vedteke.

Uklar rolleforståing mellom administrasjon og folkevalde, i tillegg til utilstrekkeleg utgreiing av saker kan redusere kvaliteten i avgjersleprosessane og dermed utgjere ein risiko for at avgjersler blir tatt på mangelfulle grunnlag.

4.2 Regulatoriske risikoar

4.2.1 Barnevern

Sauda kommune har organisert barnevernstenesta i vertskommunesamarbeidet Indre Ryfylke Barnevern. Samarbeidet består av Sauda og Suldal, der Sauda er vertskommune. Det vart gjennomført eit tilsyn av fylkesmannen hjå Indre Ryfylke Barnevern i 2017. Tilsynet synta at Sauda kommune ikkje har ei styring som sikrar at Indre Ryfylke Barnevern gjennomfører undersøkingar i tråd med lovkrav. Til dømes var ansvar og mynde ikkje tydeleg fordelt, medan vurderingar og avgjersler i liten grad vart dokumentert. Det blei vidare ikkje gjennomført samtalar med barn eller heimebesøk i alle saker. I tillegg var ikkje kvalitetssystemet Compilo tilstrekkeleg gjort kjent for dei tilsette. Det var heller ikkje klart for dei tilsette korleis dei skal melde avvik. Planlagde internkontrollaktivitetar vart ikkje gjennomført.

Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen har gjennomført tiltak og hatt ei ny oppfølging frå Fylkesmannen i etterkant av tilsynet. Det er no ingen avvik.

Barnevernet var eit uprioritert prosjekt i førre plan for forvaltningsrevisjon, men blei ikkje gjennomført.

Konsekvensen av ei utilstrekkelig barnevernsteneste er alvorleg. Samstundes har det vorte gjennomført tiltak som følgje av tilsynet i 2017, som Fylkesmannen har følgd opp. Denne risikoen er difor vurdert som middels.

4.2.2 Personvern og informasjonstryggleik

Digitalisering gjer at kommunen i større grad må ha kompetanse og innsikt til å forvalte personvern og informasjonstryggleik. Dette gjeld også på leiarnivå.

I kommunal verksemd har personvern ein høg, ibuande risiko, då kommunen handterer ei rekke sensitive personopplysningar om innbyggjarar og tilsette. Dette stiller krav til at kommunen har eit system som tek i vare personvernreglementet, som dei tilsette er kjend med og etterlev. Kommunen må vidare ha kompetanse til å implementere løysingar som tek i vare informasjonstryggleiken. Regelverket stiller strenge krav til kommunane i høve personvern og informasjonstryggleik. Samstundes har ein i seinare tid sett eksempel på saker i media som viser at enkelte kommunar ikkje er gode nok til å handtere sensitive opplysningar.

Det kjem fram av spørjeundersøkinga at brot på informasjonstryggleiksregelverket opplevast å vere ein stor risiko, og at kommunen ikkje har gode nok system for å ivareta informasjonstryggleiken. Dette kan føre til at sensitive personopplysningar kan komme på avvege.

Denne risikoen er i høve sannsyn og konsekvens vurdert til å vere høg. Konsekvensen av mangelfull handsaming av personvern og informasjonstryggleik er alvorleg.

4.2.3 Byggesak

I arbeidsmøte blir plan og byggesak vurdert å vere eit utfordringsområde. Det blir stilt spørsmål ved om ein har rett kompetanse på området, og om system og rutinar er i tråd med den nye plan- og bygningsloven. Kommunen vurderer at det hadde vore nyttig med ein forvaltningsrevisjon av plan og byggesak, blant anna for å vurdere objektiviteten i byggesakshandsaminga.

Det kjem fram av spørjeundersøkinga at det innan teknisk sektor opplevast å ikkje vere tilstrekkelig tid til å gjennomføre lovpålagte oppgåver innan tidsfristar. Samstundes blir det gjort sakshandsamingsfeil grunna auka arbeidspress, manglande ressursar og manglande kompetanse. Dette kan føre til opplevd forskjellsbehandling, misforståingar og feilinformasjon.

Det er ein risiko for at byggesak ikkje blir prioritert i tilstrekkeleg grad, noko som kan føre til brot på plan- og bygningsloven. Samstundes kan manglande prioritering av byggesak gje redusert tillit til kommunen hjå innbyggjarane. Brot på tidsfristar utgjør økonomisk risiko knytt til reduksjon på gebyr.

4.2.4 Kontraktsoppfølging

Kontraktsoppfølging er eit anna tema som blir peika på som utfordrande i arbeidsmøte. Inngåing og oppfølging av kontaktar opplevast å vere ein potensiell stor risiko med høg sårbarheit. Det kjem fram av økonomiplan 2018-2021 at økt kompetanse og kapasitet til kontraktsoppfølging er eit ynskja tiltak innan tenestoområdet fellestenester og næring. Innanfor dette tenestoområdet er små og sårbare fagmiljø med liten grad av kompetanseoverlapp i bemanninga ei særleg utfordring. Samstundes blir det stilt stadig auka nasjonale krav til kompetanse, omstillingsevne, effektivitet og nye arbeidsformar.

Kontraktsoppfølging er sentralt for å sikre tenester og leveransar i riktig omfang og til rett pris. Manglande kontraktsoppfølging kan føre til brot på anskaffingsregleverket. Det er også økonomisk risiko knytt til manglande kontraktsoppfølging, ved at kommunen ikkje sikrar seg at dei betaler riktige prisar, i samsvar med kontrakt. Ved at kontraktane ikkje vert følgt opp, kan kommunen også gå glipp av inntekter i form av bøtelegging ved kontraktbrot frå leverandøren si side.

4.3 Strategiske risikoar

4.3.1 Handtering av endra rammevilkår

Kommunen opplever endringar i rammevilkåra, irekna oppgåvefordelinga mellom stat, fylkeskommune og kommune. I tillegg får kommunen i aukande grad overført oppgåver frå staten. Dette påverkar mellom anna kostnadsbiletet til kommunen og set nye krav til kompetanse. Samstundes gir det store krav til levering av tenestene.

Det kjem fram av planstrategi 2017-2020 at kommunen skal ta over oppgåver frå spesialisthelsetenesta innan psykisk helse og rus, noko som opplevast å vere utfordrande for kommunen. Vidare kan det vere utfordrande å rekruttere rett fagkompetanse i eller til små kommunar.

Kommunen opplever at det er krevjande å ivareta dei endra rammevilkåra, men samstundes har ein god oversikt då det er ei lita kommune.

Det er ein risiko for at kommunen ikkje har tilstrekkelige ressursar og kompetanse til å ivareta desse oppgåvene. Denne risikoen er vurdert som høg.

4.3.2 Manglande kompetanse

Sauda kommune opplever sårbarheit knytt til kompetanse og rekruttering. Dette gjeld både kompetanse ein manglar, og at det er tynt med tilgjengeleg personell i kommunen.

Som nemnt i del 4.1.2 opplevast manglande kompetanse å vere ein sentral risiko innan helse og omsorg. Kommunen manglar her særleg sjukepleiarar, samstundes som ein i periodar slit med å ha nok kompetent fagkompetanse på jobb. Det kjem fram av spørjeundersøkinga at manglande fagkompetanse opplevast å vere eit problem, samstundes som det ved utskifting av personell vil vere sårbarheit for manglande kompetanse i overgangsperiodar.

Innan teknisk sektor er det knappheit av dette kompetanse innan byggesak og teknisk drift. Som tidlegare nemnt opplevast å ikkje vere tilstrekkeleg med tid og ressursar til å gjennomføre nødvendig kompetanseheving. Skulane og barnehagane opplever å ha god rekruttering av lærarar og barnehagelærarar. Samstundes manglar ein kompetanse på enkelte område som til dømes koding. Forvaltningsrevisjonsrapporten Kvalitet i opplæringa i skulen frå 2019 viste at skulane manglar

spesialpedagogisk kompetanse. Det kjem fram av arbeidsmøte at dette opplevast å vere ei særleg utfordring for kommunen.

I arbeidsmøte blir det stilt spørsmål ved om einingane i kommunen har GAP-analysar omkring kva for ein kompetanse dei treng framover.

Strategisk kompetansestyring var eit uprioritert prosjekt i førre plan for forvaltningsrevisjon. Det vart ikkje gjennomført forvaltningsrevisjon på temaet i perioden.

Manglande kompetanse vil kunne føre til at kommunen ikkje får ytt tenestar til innbyggjarane i tilstrekkeleg grad. Samstundes har kommunen kompetanseutfordringar i delar av organisasjonen. Risikoen for mangelfull kompetanse er difor vurdert til å vere høg både i høve sannsyn og konsekvens.

4.3.3 Miljø

I samfunnet er det eit auka fokus på miljø og berekraftige verksemder. Sauda kommune har per i dag ikkje ein oppdatert miljøplan. Kommunen har ein klima- og energiplan frå 2010. Her har kommunen som mål å redusere utsleppet av CO₂ med 1410 tonn innan 2020 og redusere bilkjøringa tilsvarande 800 tonn CO₂. Manglande fokus på klima- og miljøutfordringar vil kunne utgjere ein omdømerisiko for kommunen.

Kommunen vurderer at miljø er eit relevant tema. Samstundes er det eit tema kommunen har fokus på og jobbar med. Eksisterande miljøplan skal vurderast når ny planstrategi skal leverast til hausten. Denne risikoen er difor vurdert om middels både i høve sannsyn og konsekvens.

4.3.4 Nærings- og samfunnsutvikling

Det vektleggjast i arbeidsmøte at kommunen si næringsutvikling er viktig for å motverke dei demografiske endringane og endringane i kommunen sitt inntektsgrunnlag. Det blir imidlertid stilt spørsmål ved om kommunen har rett kompetanse og kapasitet til dette arbeidet.

Det kjem fram av budsjettet 2020 at kommunen har satsa aktivt på næringsutvikling dei siste åra, men det har førebels ikkje gitt fleire arbeidsplassar. Sauda var ei omstillingskommune frå 2013 til 2019, og har totalt blitt tilført 10 millionar kroner til utviklingsarbeid. Kommunen har ikkje lukkast med måla for omstillingsarbeidet, som er vekst i innbyggjartal og arbeidsplassar. Det vektleggjast at det ikkje finnast nokon rask løysning, og at arbeidet i stor grad handlar om å leggje til rette for eit meir omstillings- og utviklingdyktig samfunn.

Det vektleggjast i arbeidsmøte at nærings- og samfunnsutvikling er ei hovudsatsing i budsjettet, noko som gjer det vesentleg å sjå nærmare på næringsutviklinga i ein forvaltningsrevisjon. Administrasjonen har i oppdrag å utvikle Sauda som reisemål, realisere hyttebygging og utvikle folketalet i kommunen. I arbeidsmøte med administrasjonen blir det vurdert at det hadde vore nyttig med ein gjennomgang av korleis administrasjonen støttar opp om desse politiske prosessane.

Kommunen sin næringsplan legg føringar for den vidare næringsutviklinga, og For Sauda KF er etablert for å sette i verk kommunen sin næringspolitikk.

Manglande vekst i arbeidsplassar og verdiskaping kan utgjere ein risiko for reduksjon i kommunen sin skatteinntang, som igjen kan svekke inntektsgrunnlaget og kommunen sitt tenestetilbod.

4.3.5 Beredskap; hendingar og katastrofar

Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen er sårbar for naturhendingar, særleg på vinteren om vegen blir stengt. Dette kan isolere kommunen for ei tid. Sauda er eit dalfare, med fare for både ras, skred og flom. Kommunen har manglande kommunikasjonssystem, og har lite styringsmakt overfor

leverandørar som leverer fiber og telefon. I arbeidsmøte blir det tatt opp at mobildekninga er dårleg der ein ikkje har 4G dekning, samstundes som fiber er lite utbygd. Dette opplevast som problematisk i høve beredskap.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med kommunen sin beredskap i 2017. Tilsynet viste manglar knytt til kommunen sin heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalyse og beredskapsplan. Vidare kunne ikkje kommunen dokumentere at dei har eit system for opplæring.

Kommunen har hatt avvik på tilsyn knytt til vatn og avlaup. Mange av anlegga er gamle, og det blir stilt spørsmål ved om desse er tilrettelagt for dei eksisterande lovkrava.

Ved gjennomføringa av risiko- og vesentlegvurderinga er Noreg ramma av Covid-19 viruset, som påverkar kommunane i høgste grad. Kommunen opplever at det kan vere nyttig å sjå på korleis beredskapsarbeidet har fungert i denne situasjonen.

Konsekvensen av ei katastrofe kan vere særskild alvorleg, og vi har derfor vurdert denne risikoen som høg.

4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap

I dette kapitlet presenterer vi dei selskapa som er vurdert som særleg interessante i høve forvaltningsrevisjon. Vurderinga er også her basert på risiko og vesentlegheit.

4.4.1 Reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet

I arbeidsmøte uttrykkjast det usikkerheit om kommunen er tett nok på desse reiselivsselskapa, som utfører viktige oppgåver på vegne av kommunen. Reiseliv er eit satsingsområde i Sauda kommune si nærings- og samfunnsutvikling. Som nemnt i del 4.3.4 er nærings- og samfunnsutvikling ei hovudsatsing i budsjettet til kommunen. Kommunen er vidare usikre på kva dei får ut av dette eigarskapet.

4.4.2 Styring av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt

Det kjem fram av arbeidsmøte at både Ryfylkerådet og Haugaland Vekst har gjennomført nokre interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt dei seinare åra. Kommunen er usikker på kvaliteten på og effektane av desse prosjekta, irekna korleis prosjekta blir avslutta. Kommunen brukar mest pengar i Ryfylkerådet, og har mest samarbeid med Haugalandet i Haugaland Vekst. Kommunen opplever at det hadde vore nyttig med ein gjennomgang av eit av desse selskapa.

4.4.3 Krisesenter Vest IKS

Krisesenter Vest IKS utfører viktige lovregulerte tenester⁷ på vegne av eigarkommunane. Det vektleggjast i arbeidsmøte at selskapet utfører viktige tenester for innbyggjarane, samstundes som ein er usikre på om kommunen er tett nok på selskapet. At selskapet dekkjer eit geografisk område tilsvarande 17 kommunar peikast på som ein mogleg risiko.

⁷ Krisesentertilbod etter krisesenterlova

5. Risiko- og vesentlegvurdering – av kommunen sitt eigarskap

I dette kapitelet presenterer vi identifiserte område og selskap som er vurdert som særleg relevante for eigarskapskontroll. Dette er primært område/selskap kor det er identifisert risiko for mangelfull eigarstyring frå kommunen, eller kor eigarskapet i seg sjølv kan utgjere ein risiko.

Den siste eigarskapsmeldinga frå Sauda kommune vart vedteken i 2019, og kommunestyret skal handsama eigarskapsmeldinga årleg. Kommunen si eigarskapsmelding presenterer aktuelle selskapsformar for kommunen samt retningslinjer for eigarskap, leiing og kontroll av selskap. Vidare omtalar eigarskapsmeldinga selskapa som kommunen eig eller deltek i.

5.1 Generell eigarstyring

Det kjem fram av arbeidsmøte at kommunen opplevast å vere god på å vurdere føremålet med å eige selskap. Kommunen har i eigarskapsmeldinga ei oversikt over selskapa dei eig og kvifor kommunen har eigarskap i desse selskapa. Denne eigarskapsmeldinga reviderast og går til kommunestyret kvart år. Det kjem vidare fram av arbeidsmøte at ein ikkje er sikre på om kommunen er strategisk god nok til å få ut effektane av eigarskapa sine. Dette handlar om forventningsstyringa av selskapa, og krava kommunen som eigar stiller.

Kommunen si generelle eigarstyring var eit prioritert prosjekt i førre plan for selskapskontroll. Det vart ikkje gjennomført prosjekt på dette i førre periode.

5.2 Selskap identifisert for eigarskapskontroll

5.2.1 Nærings- og samfunnsutviklingsselskap

Som nemnt i del 4.3.4 er næring- og samfunnsutvikling eit viktig satsingsområde i kommunen. Kommunen har eigarskap i diverse nærings- og samfunnsutviklingsselskap, inkludert Sauda Vekst, Sauda Fjernvarme, Haugaland Vekst og reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet. Desse selskapa er viktige for at kommunen skal lukkast med satsinga innan nærings- og samfunnsutvikling. Det kjem fram av arbeidsmøte at desse selskapa opplevast å vere særleg viktige for kommunen.

Det blei nemnt i arbeidsmøte at kommunen opplever det som nyttig med ein gjennomgang av kommunen si oppfølging av eigarskapet i desse selskapa, irekna strategiane for eigarskapet i selskapa. Det uttrykkjast noko usikkerhet på om kommunen er tett nok på reiselivsselskapa, og kva ein får ut av eigarskapet.

5.2.2 Sauda Bedriftskapital AS

Dette selskapet er nyoppretta i 2020. Det blir vurdert i arbeidsmøte at det kan vere hensiktsmessig å vurdere om kommunen har fått på plass ynskja styringsstruktur av selskapet når det har vore i drift ei tid. Vidare kan det vere relevant å vurdere eigarskapsstrukturen i selskapet.

Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering

Teoretisk fundament

Det går fram av kommuneloven § 23-3 og § 23-4 at plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll skal bygge på ei risiko- og vesentlegvurdering av kommunen si verksemd, verksemda i kommunen sine selskap og kommunen sitt eigarskap.

I arbeidet med risiko- og vesentlegvurderinga har KPMG vektlagt risiko for avvik med vesentlege sider ved verksemda og tenestene til Sauda kommune, og kor alvorlege konsekvensar desse avvika kan få. Omgrepa er av KPMG definert slik:

Risiko – handlar om å identifisere kor sannsynleg det er for at den kommunale verksemda ikkje vert utøvd på den måten den skal bli utøvd. Med andre ord risiko for mangelfull verksemd og tenestetilbod. Måten verksemda skal utførast på, er mellom anna styrt av:

- ✓ Lovverk og andre reguleringar
- ✓ Formål, vedtak og målsettingar
- ✓ Planverk og strategiar
- ✓ Organisering
- ✓ Budsjett

Vesentlegheit – handlar om å identifisere dei viktige/sentrale områda for kommunen og er særleg knytt til vurderinga av betydinga for kommunen av konsekvensane dersom ein gitt risiko inntreff. Viktige kriterie for vesentlegheit er mellom anna:

- ✓ Liv og helse
- ✓ Sikring av verdiar
- ✓ Brukarperspektivet – rettigheter og oppfylling og kvalitet
- ✓ Kostnadseffektivitet
- ✓ Folkestyret
- ✓ Område med politisk aktualitet
- ✓ Kommunen sin eigardel i selskap
- ✓ Formål med selskapa kommunen har eigarskap i
- ✓ Om selskapa kommunen har eigarskap i primært er retta inn mot å løyse oppgåver i kommunen/kommunale oppgåver

Risiko- og vesentlegvurderinga er fundamentet for dei områda kontrollutvalet og kommunestyret skal prioritere for forvaltningsrevisjon. Derfor har det vore særskilt viktig å identifisere område som har ein ibuande høg risiko, vesentleg grad av uønskte konsekvensar dersom risiko inntreff, og som det potensielt vil vere nyttig å gjennomføre revisjon på, sett frå ein politisk ståstad, frå administrasjonen sin ståstad og ut i frå eit brukarperspektiv. Dette inneber at vi i arbeidet har tatt høgde for område kor revisjon kan ha verdi for kommunen i eit forbetnings- og læringsaugemed og kor revisjon kan ha

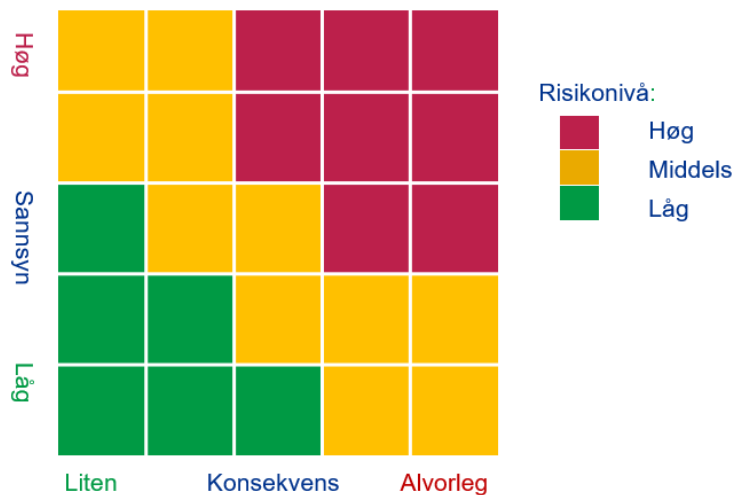
førebyggjande karakter. Det vil sei at eit revisjonsprosjekt ikkje berre ser tilbake på kva som har skjedd, men at ein kan gå inn på pågåande prosjekt og prosessar kor revisjonen kan vere grunnlag for korrigerande grep.

Skjematisk vil val av forvaltningsrevisjonar bli eit resultat av vurderingar knytt til vesentlegheit og risiko som truar verksemda og tenestetilbodet - vurderingar som "silar" ut prosjekt i fire overordna steg. Dette kan illustrerast slik⁸:

Figur 1: Val av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Analysen av identifiserte område og risiko er kategorisert i følgjande matrise:

Figur 2: Val av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Prosess

Vi har gjennomført ein prosess som har inkludert samspel med ulike deler av kommunen; administrasjon, hovudverneombod og politikarar frå høvesvis kontrollutval og kommunestyre. I tillegg har vi sendt ut ein kort spørjeundersøking til seksjonsleiarane i kommunen.

Arbeidet har vore delt i tre hovudbolkar:

1. Kartlegge og forstå kommunen
2. Arbeidsmøte med kommunen for å etablere og verifisere mulege område for forvaltningsrevisjon
3. Dokumentere analysen

Følgjande teknikkar har vore brukt for å samle inn data:

⁸ Dei to siste områda blir teken i vare av kontrollutvalet og kommunestyret.

✓ Dokumentanalyse

KPMG har innhenta og gjennomgått dokumentasjon frå kommunen, blant anna årsmelding, kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett, samt tidligare revisjonar og tilsyn og KOSTRA-statistikk.

✓ Arbeidsmøte for å identifisere vesentlege risikoar

KPMG har fasilitert to arbeidsmøte for å identifisere vesentlege risikoar. Eit arbeidsmøte med kontrollutvalet, politiske utvalseleiarar og ordførar. Vidare har vi hatt eit arbeidsmøte med rådmannsgruppa.

✓ Intervju med hovudverneombod

✓ Spørjeundersøking

Einingsleiarane i kommunen har blitt invitert til å gjennomføre ei kort spørjeundersøking.

✓ Arbeidsmøte for å vurdere dei identifiserte risikoane og prioritere prosjekt til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Kontakt oss

Willy Hauge

Partner

T +47 40 63 96 63

E willy.hauge@kpmg.no

Magnus Nedrelid Heggen

Associate

T +47 90 02 49 60

E magnus.heggen@kpmg.no

kpmg.no

Plan for forvaltningsrevisjon

2020-2024
Sauda kommune

August 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalet i Sauda kommune gav i møtet 21.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlegvurderinga og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for forvaltningsrevisjon er fundert i ei analyse av risiko- og vesentlegheit på tilhøva i kommunen. Det blir her lagt fram plan for forvaltningsrevisjon med risiko- og vesentlegvurderinga som vedlegg. Planen skal bli vedteken av kommunestyret.

Føremålet med planen er å peike ut område innanfor verksemda til Sauda kommune som skal prioriterast for forvaltningsrevisjon.

Dette er ein plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-3 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommune og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Føremål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for forvaltningsrevisjon	2
2.1 Identifiserte risikoar og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	2
2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon	3
Vedlegg 1 Utgreiing om tema for forvaltningsrevisjon	5
Vedlegg 2 Om forvaltningsrevisjon	9

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23.3 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalet «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.*»

Kontrollutvalet i Sauda kommune gav i møtet 21.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlegvurderinga og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

1.2 Føremål

Føremålet med plan for forvaltningsrevisjon er å presentere område som kan vere aktuelle for forvaltningsrevisjon i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-3 skal plan for forvaltningsrevisjon vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering. Risiko- og vesentlegvurderinga for Sauda kommune er vedlagt planen og utgjør grunnlaget for framlegg av denne planen. Skildringa av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlegvurdering går fram av vedlegget.

2. Tema for forvaltningsrevisjon

I dette kapitlet presenterer vi identifiserte område/risikoar som er vurdert som særleg relevante for forvaltningsrevisjon, henta frå risiko- og vesentlegvurderinga som er gjennomført. Vi presenterer her kva tematikk som kan vere relevant i ein forvaltningsrevisjon. I høve selskapa som er identifisert for forvaltningsrevisjon, så kan det vere aktuelt å kombinere forvaltningsrevisjonen med ein eigarskapskontroll.

2.1 Identifiserte risikoar og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

I den følgjande tabellen oppsummerer vi dei identifiserte områda for forvaltningsrevisjon frå risiko- og vesentlegvurderinga. Sjå også vedlegg 1 for ei nærmare utgreiing av dei aktuelle områda/hendingane.

Område/hending	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon
Samhandling mellom tenester	- Vurdere korleis samhandlinga mellom tenestene og stabsfunksjonane i kommunen som heilskap er satt i system, og kor vidt samhandlinga bidreg til ei effektiv ressursutnytting. - Vurdere korleis BTI blir nytta på tvers av ulike tenester og kva effektar ein hentar ut av BTI. - Vurdere koordinering og samhandling innanfor fagområda habilitering og rehabilitering.
Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg	- Korleis kommunen arbeider med å sikre tenester til innbyggjarane på rett nivå, irekna korleis kommunen sikrar kvalitet i tenestene. - Vurdere arbeidet med kompetanseutvikling i helse- og omsorgssektoren.
Legetenesta	- Korleis kommunen og legesenteret har følgd opp forvaltningsrevisjonen frå 2013. - Korleis kommunen og legesenteret arbeider for å sikre kvalitet. - Vurdere arbeidsmiljø, organisering, internkontroll og styringsstruktur ved legesenteret.
Opplæring og skulemiljø	- System for å sikre eit godt psykososialt skulemiljø - Gjennomgang av kommunen si implementering av digitale læringsflater
Psykisk helse	- Vurdere korvidt kommunen sikrar at personar med psykiske plager/lidingar får eit heilskapleg og koordinert tenestetilbod. - Korleis kommunen arbeidar for å sikre tilstrekkeleg kompetanse omkring psykisk helse, irekna blant barn og unge.
Reduksjon i inntektsgrunnlag	- Korleis kommunen arbeider med risikoen knytt til reduksjon i inntektsgrunnlaget, irekna kva tiltak som er sett i verk og oppfølginga av desse. - Økonomistyringsrutinar - drift og investering. - Korleis kommunen har arbeid med tilrådingane frå forvaltningsrevisjonen frå 2017. - Korleis kommunen nyttar dei kraftrelaterte inntektene sine, og kva dei får igjen frå desse meirinntektene.

Samspel politikk og administrasjon	Vurdere i kva grad kommunen har etablert tilstrekkelege system som sikrar at avgjersleprosessane føregår i samsvar med delegasjonsreglement, lov og forskrift.
Barnevern	- Korleis kommunen har følgd opp avvika i tilsynet frå Fylkesmannen i 2017. - I kva grad etterlev Sauda kommune gjeldande regelverk og rettleiarar innanfor barnevern.
Personvern og informasjonstryggleik	- Korleis kommunen tek i vare personvernlovgivinga på overordna- og sektornivå. - Vurdere kommunen si implementering av personvernlovgivinga.
Byggesak	- System for internkontroll i byggesak. - Etterleving av sakshandsamingskrav i eit utval av byggesaker.
Kontraktsoppfølging	I kva grad har kommunen etablert system og rutinar i høve innkjøp som sikrar etterleving av anskaffingsregelverket og oppfølging av kontrakt og om desse etterlevast.
Handtering av endra rammevilkår	Vurdere korleis kommunen er i stand til å handtere endringar i rammevilkår.
Manglande kompetanse	- Korleis Sauda kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse, irekna rekruttering. - Korleis kommunen arbeider med å omstille arbeidskrafta dei har, i høve tiltak for kompetanseutvikling og heiltdsstillingar. - Vurdere kommunen sitt kompetansesystem.
Miljø	- Korleis kommunen set mål til miljø og klima, og korleis dei jobbar med å oppnå desse måla. - Kommunen sitt planverk og policyar for miljø.
Nærings- og samfunnsutvikling	Korleis Sauda kommune arbeidar med nærings- og samfunnsutvikling, kva mål som er satt og korleis dette er implementert i kommunen si verksemd som heilskap.
Beredskap; hendingar og katastrofar	- Korleis beredskapen i kommunen er organisert, og vidare vurdere om denne er tilstrekkelig. - Korleis kommunen arbeider med IT tryggleik og digital beredskap. - Evaluering av kommunen si handtering av pandemien i 2020.
Reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet	- Vurdere korleis selskapet/selskapa forvaltar tenestane dei skal gjennomføre på vegne av eigarkommunane. - Organiseringa av selskapet/selskapa.
Styring av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt	- Gjennomføring av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt i regi av Ryfylkerådet og/eller Haugaland Vekst. - Organiseringa av selskapet/selskapa.
Krisesenter Vest IKS	- Korleis selskapet forvaltar oppgåvene selskapet har fått tildelt frå eigarkommunane. - Vurdere korleis selskapet etterlever krav i regelverket og frå eigarkommunane. - Vurdere internkontrollen i selskapet.

2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlegvurderinga prioriterer kommunestyret følgjande område for forvaltningsrevisjon i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

XX

Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjere endringar i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-3.

Vedlegg 1 Utgreiing om tema for forvaltningsrevisjon

Operativ risiko

Samhandling mellom tenester

Innanfor samhandling mellom tenester kan det vere relevant å gjere ein forvaltningsrevisjon som vurderer korleis samhandlinga mellom tenestene og stabsfunksjonane i kommunen som heilskap er satt i system, og kor vidt samhandlinga bidreg til ei effektiv ressursutnytting. Det kan også vere relevant å vurdere korleis Betre Tverrfagleg Innsats (BTI) blir nytta på tvers av ulike tenester og kva effektar kommunen hentar ut av BTI. Ein kan også sjå på koordinering og samhandling innanfor fagområda habilitering og rehabilitering. Dette er tverrfaglege og sektorovergripande område med behov for samhandling mellom ulike sektorar.

Effektivitet og kvalitet innanfor helse og omsorg

Tema for forvaltningsrevisjon innanfor området kan vere å vurdere korleis kommunen arbeider med å sikre tenester til innbyggjarane på rett nivå, irekna korleis kommunen sikrar kvalitet i tenestene. Det kan også vere relevant å sjå på korleis kommunen arbeid med kompetanseutvikling i helse- og omsorgssektoren.

Legetenesta

Forvaltningsrevisjon innanfor dette området kan følgje opp kommunen og legesenteret si oppfølging av forvaltningsrevisjonen frå 2013. Vidare kan forvaltningsrevisjon sjå på korleis kommunen og legesenteret arbeider for å sikre kvalitet. Det kan også vere relevant å vurdere arbeidsmiljøet, organiseringa, internkontrollen og styringsstrukturen ved legesenteret i ein forvaltningsrevisjon.

Opplæring og skulemiljø

Forvaltningsrevisjon innanfor området vil kunne sjå på skulane sine system for å sikre eit godt psykososialt skulemiljø. Her kan ein mellom anna sjå på skulane sitt førebyggjande arbeid, og system for å fange opp elevar som ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.

Kommunen har satsa på og innført digitale læringsflatar i skulane. Det vil her vere relevant å gå gjennom kommunen si implementering av desse læringsflatane i skulane, og sjå på korleis desse blir brukt i skulane.

Psykisk helse

Ein forvaltningsrevisjon innanfor psykisk helse kan vurdere kor vidt kommunen sikrar at personar med psykiske plagar/lidingar får eit heilskapleg og koordinert tenestetilbod. Irekna vil det vere relevant å sjå på tildeling og samordning av tenester og vidare om tenestene som kommunen tilbyr treffer

brukargruppa. Vidare kan det vere relevant å vurdere korleis kommunen sikrar at overgangen mellom ulike tenester i kommunen ivaretek brukarane. Ein forvaltningsrevisjon kan vidare vurdere korleis kommunen arbeidar for å sikre tilstrekkeleg kompetanse omkring psykisk helse, irekna blant barn og unge.

Reduksjon i inntektsgrunnlag

Tema for forvaltningsrevisjon innanfor området kan til dømes vere korleis kommunen som heilskap arbeidar med risikoen knytt til reduksjon i inntektsgrunnlaget, irekna kva tiltak som er sett i verk og oppfølginga av desse. Det kan også vere relevant å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon som vurderer i kva grad kommunen har etablerte økonomistyringsrutinar som sikrar kommunen oppdatert informasjon om drifta, irekna korleis kommunen sikrar seg at dei følgjer opp inntektene dei har krav på. Når ein ser på økonomistyring, vil det også kunne vere relevant og vurdere korleis kommunen følgjer opp økonomistyringa i investeringsprosjekt. Ein forvaltningsrevisjon kan også følgje opp kommunen sitt arbeid med tilrådingane frå forvaltningsrevisjonen gjennomført i 2017. Det vil også vere relevant å sjå nærmare på korleis kommunen nyttar dei kraftrelaterte inntektene sine, og kva kommunen får igjen frå desse meirinntektene.

Samspel politikk og administrasjon

Eit forvaltningsrevisjonsprosjekt kan vurdere i kva grad kommunen har etablert tilstrekkelige system som sikrar at sakshandsaminga føregår i samsvar med eige delegasjonsreglement, lov og forskrift. I ein forvaltningsrevisjon vil det også kunne vere aktuelt å vurdere i kva grad delegasjonsreglementet og tilhøyrande lov og forskrift vert etterlevd.

Regulatorisk risiko

Barnevern

Ein forvaltningsrevisjon av barnevernet kan følgje opp korleis kommunen har følgd opp avvika i tilsynet frå Fylkesmannen i 2017. Vidare kan det vere relevant å vurdere om kommunen si teneste er i samsvar med regelverket.

Personvern og informasjonstryggleik

Innanfor dette området vil det kunne vere interessant å gjennomføre forvaltningsrevisjon i høve korleis kommunen ivaretek informasjonstryggleiken og personvernlovgivinga. Her vil det kunne vere interessant å vurdere kva styringssystem som er etablert i kommunen. Vidare vil det vere hensiktsmessig å gå inn i enkelte sektorar for å vurdere korleis dette vert ivare tatt nedover i organisasjonen. Både helse- og omsorgssektoren og oppvekstsektoren handterer ei stor mengde personsensitive data. Vidare kan det vere relevant å vurdere om ein har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i dei delane av organisasjonen som skal forvalte løysingane.

Byggesak

Tema for forvaltningsrevisjon innanfor dette området kan vere kommunen sitt system for internkontroll i byggesak. Vidare kan ein vurdere i kva grad dette systemet er tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak. Det kan også vere interessant å vurdere etterlevinga av sakshandsamingskrav i eit utval byggesaker.

Kontraktsoppfølging

Ein forvaltningsrevisjon vil kunne vurdere i kva grad kommunen har etablert system og rutinar i høve innkjøp som sikrar etterleving av anskaffingsregelverket og oppfølging av kontrakt. Vidare vil det kunne vere relevant å velje ut enkelte eksempel og vurdere korleis anskaffingsregleverket og kontraktsoppfølginga fungerer i praksis.

Strategisk risiko

Handtering av endra rammevilkår

Her kan ein forvaltningsrevisjon vurdere korleis kommunen er i stand til å handtere endringar i rammevilkår. Irekna korleis kommunen tek i vare nye oppgåver, spesielt i høve kapasitet og kompetanse. Det kan også vere relevant å vurdere korleis samhandlinga med andre mynde, som stat og fylkeskommunen, fungerer når kommunane overtek nye oppgåver. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon kan til dømes vere:

- Sjå på korleis Austevoll kommune sikrar at kommunen identifiserer behov for å gjere endringar i tide
- Sjå på om det er tilstade tenlege prosessar og rutinar for å planlegge og gjennomføre endringar og omstilling
- Sjå på korleis konkret omstillingsarbeid eller endring i tenestestruktur har vorte gjennomført for å dra læring frå dette til framtidig omstillingsarbeid

Manglande kompetanse

Ein forvaltningsrevisjon kan sjå på korleis Sauda kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse i organisasjonen. Irekna kva tiltak dei har verksett for å tiltrekke seg arbeidskraft, og korleis desse tiltaka vert følgt opp. Ein forvaltningsrevisjon vil også kunne evaluere korleis kommunen arbeider med å omstille den arbeidskrafta dei har, i høve tiltak for kompetanseutvikling og tiltak knytt til heiltidsstillingar. Ein forvaltningsrevisjon kan også sjå på kommunen sitt kompetansesystem.

Miljø

Eit aktuelt tema for forvaltningsrevisjon vil vere å gjennomgå korleis kommunen set mål knytt til miljø og klima. Vidare vil ein forvaltningsrevisjon kunne sjå på korleis dei jobbar med å oppnå desse måla. Forvaltningsrevisjon kan også gjennomgå og vurdere kommunen sine planar og policyar for miljø.

Nærings- og samfunnsutvikling

Ein forvaltningsrevisjon på temaet kan vurdere korleis Sauda kommune arbeidar med nærings- og samfunnsutvikling. Irekna kva mål som er satt for nærings- og samfunnsutvikling, og vidare korleis dette er implementert i kommunen si verksemd som heilskap.

Beredskap; hendingar og katastrofar

Forvaltningsrevisjon innanfor området kan gå gjennom korleis beredskapen i kommunen er organisert, og vidare vurdere om denne er tilstrekkelig. I dagens digitale samfunn vil det også vere relevant å vurdere korleis kommunen arbeider med IT tryggleik og digital beredskap. Til dømes kan velferdsteknologi vere eit interessant tema å gå inn på i høve IT tryggleik.

Ved pågåande arbeid med risiko- og vesentlegvurderinga er heile Noreg ramma av ein pandemi. Det kan vere relevant å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon i perioden som evaluerer kommunen si handtering av pandemien i 2020.

Forvaltningsrevisjon i selskap

I dette kapitelet presenterer vi dei selskapa som er vurdert som særleg interessante i høve forvaltningsrevisjon. Vurderinga er også her basert på risiko og vesentlegheit.

Reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet

Det kan vere relevant å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon som vurderer korleis selskapet/selskapa forvaltar tenestane dei skal gjennomføre på vegne av eigarkommunane. Ein forvaltningsrevisjon kan også sjå på organiseringa av selskapet/selskapa.

Styring av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt

I ein forvaltningsrevisjon av dette selskapet kan det vere relevant å vurdere gjennomføringa av interkommunale nærings- og utviklingsprosjekt i regi av Ryfylkerådet og/eller Haugaland Vekst. Det kan vidare vere relevant å sjå på korleis selskapet/selskapa er organisert.

Krisesenter Vest IKS

Det kan vere relevant å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon som vurderer korleis selskapet forvaltar oppgåvene selskapet har fått tildelt frå eigarkommunane. Ein forvaltningsrevisjon kan også vurdere korleis selskapet etterlev krav i regelverket og frå eigarkommunane. Vidare kan ein forvaltningsrevisjon vurdere internkontrollen i selskapet.

Vedlegg 2

Om forvaltningsrevisjon

Føremål med forvaltningsrevisjon

Det går fram av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalet skal sjå til at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen og fylkeskommunen si verksemd og av selskap som kommunen har eigarinteresser i.

Føremålet med forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske undersøkingar av den kommunale verksemda retta mot økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknadar ut frå kommunestyret sine vedtak og føresetnadar.

Forvaltningsrevisjonar skal gje kommunestyret relevant informasjon om verknadar av offentlege tiltak og skal bidra til å gje kommunestyret eit betre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligare vedtak. Forvaltningsrevisjonar skal bidra til ei betre og meir effektiv forvaltning.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjonar

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i høve til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standardar på området (NKRF sin RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon).

Forvaltningsrevisjonar kan til dømes omfatta undersøkingar om:

- a) forvaltninga bruker ressursar til å løyse oppgåver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og føresetnadar,
- b) forvaltninga sin ressursbruk og verkemidlar er effektive i forhold til måla som er på området,
- c) regelverk vert etterlevd,
- d) forvaltninga sine styringsverktøy og verkemiddel er tenlege,
- e) avgjerdsgrunnlaget frå administrasjonen til dei politiske organ samsvarar med offentlege utgreiingskrav,
- f) resultata i tenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyret sine føresetnadar og/eller om resultata for verksemda er nådd.

Forvaltningsrevisjon kan vinklast ut frå ein eller fleire analysetypar. Val av problemstillingar og revisjonskriteria bør sjåast i samanheng med kva analysetypar som vert valt i forvaltningsrevisjonsprosjekt. Døme på ulike analysar er:

Analysetype	Skildring
Mål- og resultatanalysar	Med fokus m.a. på effektar og verknadar av verksemd sett i forhold til formål og målsettingar.
System- og prosessanalysar	Med fokus m.a. på internkontroll, sikkerheitsaspekt, prosessuelle rutinar og prosedyrar (throughput); om desse er tilfredsstillande sett i forhold til krav som gjeld.
Produktivitet og effektivitetsanalysar	Med fokus m.a. på forholdet mellom input og output; forholdet mellom innsatsfaktorar og resultat.
Compliance analyser	Analysar med spesielt fokus på samsvar mellom de facto utføring og pålagte krav/rammevilkår.
Induktive analyser	Analysar med spesielt fokus på opplevde eller potensielle problemområde.

Tabell 1: Eksempel på ulike analyser som kan nyttast i forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjon er eit eigna verkemiddel for å undersøke alle sider ved kommunal verksemd.

Kontakt oss**Willy Hauge****Partner****T** +47 40 63 96 63**E** willy.hauge@kpmg.no**Magnus Nedrelid Heggen****Associate****T** +47 90 02 49 60**E** magnus.heggen@kpmg.nokpmg.no

Plan for eigarskapskontroll

2020-2024
Sauda kommune

August 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalet i Sauda kommune gav i møtet 21.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlegvurderinga og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for eigarskapskontroll er fundert i ei analyse av risiko- og vesentlegheit på tilhøva i kommunen. Det blir her lagt fram plan for eigarskapskontroll med risiko- og vesentlegvurderinga som vedlegg. Planen skal bli vedteken av kommunestyret.

Føremålet med planen er å peike ut område innanfor verksemda til Sauda kommune som skal prioriterast for forvaltningsrevisjon.

Dette er ein plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-4 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Føremål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for eigarskapskontroll	2
2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte	2
2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eigarskapskontroll	2
2.3 Prioritering av område for eigarskapskontroll	2
Vedlegg 1 Utgreiing av tema for eigarskapskontroll	3
Vedlegg 2 Om eigarskapskontroll	4

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23-4 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalet «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.*»

Kontrollutvalet i Sauda kommune gav i møtet 21.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlegvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

1.2 Føremål

Føremålet med plan for eigarskapskontroll er å prioritere område som kan være aktuelle for eigarskapskontroll i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-4 skal plan for forvaltningsrevisjon vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering av kommunen si verksemd. Risiko- og vesentlegvurderinga for Sauda kommune er vedlagt planen og utgjør grunnlaget for framlegg av denne planen. Skildringa av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlegvurderinga går fram av vedlegget.

2. Tema for eigarskapskontroll

2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte

Kontrollutvalet har prioritert selskap for eigarskapskontroll med grunnlag i ei risiko- og vesentleg vurdering, som ligg vedlagt. Prioriteringa er mellom anna gjort ut frå fire overordna omsyn:

- ✓ Identifisering av selskapsform (AS, IKS, mv.)
- ✓ Eigarskap; kommunen sin eigardel i selskap
- ✓ Føremål med selskapet
- ✓ Økonomi

2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eigarskapskontroll

Område/selskap	Aktuelle tema for eigarskapskontroll
Generell eigarstyring	- Korleis kommunen gjennomfører eigarstyringa som heilskap. - Kva system for eigarstyring og praksis er etablert.
Nærings- og samfunnsutviklingsselskap ²	Korleis kommunen følgjer opp eigarskapet i denne type selskap, irekna eigarstrategiar for selskapa.
Sauda Bedriftskapital AS	- Korleis kommunen følgjer opp selskapet. - Vurdere kommunen sin styringsstruktur av selskapet. - Vurdere eigarskapsstruktur.

2.3 Prioritering av område for eigarskapskontroll

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlegvurderinga prioriterer kommunestyret følgjande område for eigarskapskontroll i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

XX

Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjere endringar i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-4.

² Sauda kommune har eigarskap i nærings- og samfunnsutviklingsselskap som til dømes Sauda Vekst, Sauda Fjernvarme, Haugaland Vekst og reiselivsselskapa Reisemål Ryfylke og Destinasjon Haugesund og Haugalandet.

Vedlegg 1 Utgreiing av tema for eigarskapskontroll

Generell eigarstyring

Det kan vere relevant å gjennomføre ein eigarskapskontroll som vurderer korleis Sauda kommune som heilskap gjennomfører si eigarstyring. Her kan det vere hensiktsmessig å gjennomgå kva system kommunen har etablert for eigarstyring og korleis dette vert gjort i praksis. Vidare kan det vere relevant å sjå på kva andre prosessar kommunen har i høve regelverk og etablerte tilrådingar, som styreval, likestilling, etc.

Nærings- og samfunnsutviklingsselskap

Det kan vere relevant å gjennomføre ein eigarskapskontroll som vurderer korleis kommunen følgjer opp eigarskapet sitt i denne type selskap, irekna eigarstrategiar for eigarskapet i selskapa.

Sauda Bedriftskapital AS

Ein eigarskapskontroll kan gjennomførast for å vurdere korleis kommunen følgjer opp selskapet, irekna å vurdere korvidt kommunen har fått på plass ynskja styringsstruktur og eigarskapsstruktur. Dette prosjektet kan vere relevant å gjere noko uti perioden, når selskapet har vore i drift ei stund.

Vedlegg 2

Om eigarskapskontroll

Føremål med eigarskapskontroll

Det går fram av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalet blant anna skal sjå til at det vert gjennomført eigarskapskontroll av kommunen sine eigarinteresser i selskap.

Føremålet med eigarskapskontroll er å kontrollere om den som utøver kommunen sine eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring. Eigarskapskontroll skal bidra til å ta i vare kommunen sin kontroll over verksemder som er organisert i selskap.

I kommuneloven som tredde i kraft hausten 2019 er ikkje omgrepet «selskapskontroll» vidareført. Omgrepet «eigarskapskontroll» er derimot vidareført, med tydinga kontroll av forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser i selskap. Tidligere var «frivillig/utvida» forvaltningsrevisjon i selskap omfatta av same forskrift som eigarskapskontroll. I den nye kommuneloven skal derimot forvaltningsrevisjon i selskap inngå i plan for forvaltningsrevisjon.

Gjennomføring av eigarskapskontroll

Gjennomføring og rapportering av eigarskapskontroll skal skje i høve til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standardar på området (NKRF sin rettleiar i selskapskontroll)³.

I følgje kommuneloven § 23-6 kan kontrollutvalet krevje dei opplysningane som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll frå:

- a) interkommunale selskap etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgåvefellesskap
- d) aksjeselskap der kommunen åleine eller saman med andre kommunar, fylkeskommunar eller interkommunale selskap direkte eller indirekte eig alle aksjar.

Ved gjennomføring av eigarskapskontroll vil relevante lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring vere viktige revisjonskriterier.

³ *Veileder i selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll.* Denne er frå hausten 2018, men vil bli oppdatert i samsvar med ny kommunelov.

Kontakt oss**Willy Hauge****Partner****T** +47 40 63 96 63**E** willy.hauge@kpmg.no**Magnus Nedrelid Heggen****Associate****T** +47 90 02 49 60**E** magnus.heggen@kpmg.nokpmg.no

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	14/20
Kommunestyret	16.12.20	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	151	

BUDSJETT FOR 2021 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN - UTVALGETS FORSLAG

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sauda kontrollutvalg fremmer forslag om budsjett for kontrollarbeidet i Sauda kommune med en totalramme på **kr 840 000 inkl. mva.** for 2021 fordelt med følgende:

Kontrollutvalget	kr	85 800
Kjøp av sekretærtjenester	kr	189 200
Kjøp av revisjonstjenester inkl. mva.	kr	565 000

Vedlegg: Forslag til budsjett for 2021

Saksorientering:

Kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret. Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til bare å gjelde økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseer-ansvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være som bestiller. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Dersom kontrollutvalget ønsker å foreta en tilleggsbestilling hos revisor utover det gjeldende oppdrag, må utvalget anmode kommunestyret om en høyere ramme.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettforslaget for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Da kontrollutvalget kun er underlagt kommunestyret, skal kontrollutvalgets budsjettvedtak i henhold til forskriften følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret i forbindelse med at kommunen samlede budsjett for 2021 skal vedtas. Dersom **kontrollutvalgets innstilling** er lagt inn fra administrasjonen i rådmannens budsjettforslag, er det antatt det **ikke nødvendig** å legge det fram for kommunestyret **som egen sak**.

I de fleste kommuner er det praksis at utvalgets innstilling blir lagt inn i rådmannens budsjettforslag, uten endringer, dvs ingen kutt eller reduksjon.

Budsjettet skal omfatte alle utgifter forbundet med kontrollutvalgets, sekretariatets og revisjonens samlede virksomhet. Dette gir kontrollutvalget et forpliktende ansvar for budsjett og regnskap tilsvarende det de enkelte resultatenheter i kommunen har. Forskriften pålegger kommunen å ha en forsvarlig revisjonsordning og et uavhengig sekretariat. Budsjettforslaget omfatter derfor **lovpålagte** oppgaver.

Ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 sier følgende om budsjettbehandlingen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjettforslaget er delt inn i tre hovedpunkter: utgifter til kontrollutvalgets samlede virksomhet, utgifter til kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

1. Kontrollutvalgets utgifter

Kontrollutvalgets egne utgifter er justert noe ned. Dette er gjort utifra regnskapstallene fra i fjor og at det ble satt av ekstra midler til kurs og opplæring for inneværende år. Kontrollutvalget fastsetter ikke selv møtegodtgjørelsen, men den er innarbeidet i budsjettforslaget for å synliggjøre samlede tilsyns- og kontrollutgifter. Budsjettet forutsetter en aktivitet i utvalget som tidligere år med 4 møter i kalenderåret.

Kontrollutvalget har åpne møter og møtene avholdes på rådhuset. Det er lagt inn midler til kursdeltakelse og medlemskap i nettverk for kontrollutvalg. Budsjettforslaget er basert på regnskapstallene og utvalgets forslag fra ifjor.

2. Sekretariatet

Sauda kommune er medeier i det interkommunale selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS og kjøper sekretariatstjenestene for kontrollutvalget herfra. I prisen innbefatter normal aktivitet i utvalget, saksbehandling, utsending av innkallinger og utskrifter, arkivhold m.m. Representantskapet vedtok budsjettet for 2021 i møte 27.04.20, sak 9/20. Budsjettet er utarbeidet på bakgrunn av selskapsavtalen, der det skal betales en årlig fast grunnsum og etter medgått timeforbruk basert på eierandel. Kostnadene for Sauda neste år er satt til kr 189.200, som utgjør en økning på ca 3 %.

3. Revisjonskostnader

Regnskapsrevisjonen utføres innenfor fastsatt lovbestemte krav og til en fast pris med enhver tid gjeldende leverandør. Ny avtaleperiode og nye priser for revisjon ble inngått med virkning fra 01.07.16. Kommunestyret vedtok 19.06.19, sak 30/19 å benytte muligheten for bruk av opsjon og forlengget avtalen med KPMG AS for 1 år. Revisjonsavtalen med KPMG AS gjelder nå frem til 01.07.21. Utgiftene til revisjon, inkludert inntil 250 timar til forvaltningsrevisjon, blir foreslått til kr 565 000 inkl.mva. I summen er det lagt inn en prisøkning på rundt 3 %.

Det er knyttet noe usikkerhet til prisen på revisjonstjenestene fra neste år ettersom det må inngås ny kontrakt om oppdraget fra 01.07.21.

Kontrollutvalgets samlede budsjettforslag

For oversikt over budsjettforslaget for 2021, se eget vedlegg. Kommunen betaler mer-verdiavgift på kjøp av tjenester fra revisor. Disse blir refundert, slik at denne posten skal gå i null. Det blir foreslått et samlet budsjett på kr 840 000 inkl. mva. for kontroll og tilsyn for 2021.

Kontrollutvalget er direkte underlagt kommunestyret. Forskriften pålegger derfor kommunen å sørge for at kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret, slik at dette forslaget er kjent for kommunestyret når totalbudsjettet skal behandles.

Sekretariatet forutsetter at dersom det skjer en reduksjon i budsjettforslaget, skal det skje av formannskap/kommunestyret i tråd med forskriftene og ikke av administrasjonen. Dersom kommunestyret skulle vedta endringer i kontrollutvalgets budsjettforslag, må dette meldes til kontrollutvalgets sekretariat.

Saken legges frem for kontrollutvalget til diskusjon knyttet til utvalgets prioriteringer for kommende år, samt en anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme for kontrollarbeidet.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAUDA KOMMUNE

KONTROLL OG TILSYN - BUDSJETT 2021

ART I KOSTRA	TEKST	UTVALGET	SEKRETARIAT	REVISJON	BUDSJETT 2021	UTVALGETS BUDSJETT 2020	Merk nader
80	Godtgjørelse leder	11 560			11 560	11 560	
080	Godtgjørelse medlemmer	31 240			31 240	31 240	1
080	Tapt arbeidsfortjeneste	2 500			2 500	5 000	
099	Arbeidsgiveravgift	4 000			4 000	6 200	
0	Lønnsutgifter	49 300	-	-	49 300	54 000	
140	Annonsering	1 000			1 000	2 000	2
150	Kurs og opplæring	30 000			30 000	40 000	
160	Skyss og kostgodtgjørelse	2 000			2 000	3 500	
195	Medlemskap og kontingenter	3 500			3 500	3 500	
1	Andre utgifter	36 500	-	-	36 500	49 000	
370	Kjøp fra private (KPMG AS)			565 000	565 000	550 000	3
375	Kjøp fra HKS IKS		189 200		189 200	183 000	4
	TOTALT	85 800	189 200	565 000	840 000	836 000	

Merknader:

1. Planlagt 4 møter (7810 kr x 4 medl.)
2. Kontrollutvalgets møter er åpne
3. Inneholder rekneskaps- og opsjon på kjøp av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for inntil 250 timer, inkl. mva.
4. Innkluderer sekretariats tjenester for utvalgets møter

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	15/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 10.09.20

Sekretariatet sitt forslag til vedtak:

Referatsakene 16 – 21 blir tatt til orientering.

Saksvedlegg:

- 16. Statusrapport pr. september 2020
- 17. KST vedtak 17.06.20, sak 57/20 – reglement til kontrollutvalget
- 18. KST vedtak 17.06.20, sak 65/20 – årsmelding 2019 fra kontrollutvalget
- 19. Protokoll fra representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS 12.06.20
- 20. Protokoll fra representantskapsmøte i Interkommunalt Arkiv Rogaland IKS 10.06.20
- 21. «Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren stiller på møte» - Kommunal Rapport 17.08.20

Saksorientering:

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
 Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Kontrollutvalget - statusoversikt pr. september 2020

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Risiko- og vesentlighetsvurderinger	21.11.19	140 timer	Under utarbeidelse	Høsten 2020	
Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	21.11.19		Under utarbeidelse	Høsten 2020	
Selskapskontroller					
Andre saker					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Kvalitet på opplæringa i skulen	12.11.18	06.05.19	19.06.19	10.09.20	250 timer
Selskapskontroller					
Andre saker					

Avslutta prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av KST	Fulgt opp KU/KST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020	16.11.15	25.04.16	22.06.16		
Plan for selskapskontroll 2016-2020	16.11.15	25.04.16	22.06.16		
Kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg	13.11.17	07.05.18	19.09.18	06.05.19/ 19.06.19	Avsluttet
Økonomistyring	14.11.16	15.05.17	21.06.17	12.11.18/ 12.12.18	Avsluttet
Internkontroll	23.02.15	07.09.15	10.02.16	12.09.16/ 19.10.16	Avsluttet
Teknisk eining	05.05.14	23.02.15	22.04.15	01.02.16	Avsluttet
Selskapskontroller					

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks
Postboks 57
5575 AKSDAL

Dato	Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.
19.06.2020	Solfrid Løvbrekke Handeland	16/1179 - 128	

Vedtak i kommunestyresak 057/20 - Reglement til kontrollutvalget

Kommunestyret - 057/2020:

Det er gjort følgende vedtak i saken:

Sauda kommunestyre vedtar å oppdatere reglement for Sauda kontrollutvalg som følge av ny kommunelov. Reglementet blir endret i samsvar med vedlagt reglement (med tillegg/endringer).
Enstemmig vedtatt.

Vennlig hilsen
Solfrid Løvbrekke Handeland
politisk sekretær/konsulent

Andre mottakere:

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks

Reglement for Sauda kontrollutvalg

Vedtatt av Sauda kommunestyre 22.06.11, sak 057/11, endret 22.10.14, sak 73/14 og 17.06.20, sak 57/20.

VIRKEOMRÅDE

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon, vedtatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2019 med hjemmel i kommuneloven § 23-2, § 24-2 og § 24-4 gjelder for hele kontrollutvalgets virksomhet.

I tillegg gjelder følgende:

INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, og kan kreve enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. Kommunestyret kan gjøre om vedtak som er gjort av andre folkevalgte organ eller administrasjonen, i samme utstrekning som disse selv kan gjøre om vedtak, jf. kommuneloven § 22-1.

1. KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret forestå det/den løpende kontroll med kommunens virksomhet, under dette se til at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skiller seg i stor grad fra andre kommunale styrer, råd og utvalg da utvalget ikke skal drive politisk virksomhet, og heller ikke skal overprøve politiske prioriteringer gjort av kommunens folkevalgte organ eller andre kommunale organer, jf. forskriften § 1.

Kontrollutvalget skal framstå som et kompetent, uavhengig, objektivt og synlig organ med høy integritet.

Kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer har rett på deltagelse på kommunens folkevalgtopplæring, som for kommunestyremedlemmene.

2. FORMÅL

Kontrollutvalget skal medvirke til å sikre den allmenne tillit til at de kommunale oppgavene blir ivaretatt på best mulig måte og i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Utvalget skal bl.a. påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte,
- det blir ført kontroll med at den økonomiske forvaltninga er i samsvar med lov og vedtak,
- kommunen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- kommunens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt,
- lov og regelverk etterleves i den kommunale virksomheten,
- kommunens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige og
- resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger.

3. VALG OG SAMMENSETNING

Kontrollutvalget skal ha 5 medlemmer. Kommunestyret velger medlemmer og varamedlemmer til kontrollutvalget som første sak etter valg av formannskap og ordfører/varaordfører i det konstituerende møte. Minst 1 av de valgte medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem av kommunestyret.

Kommunestyret velger leder og nestleder. Utvalgsleder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Det bør tas hensyn til kontinuitet i utvalget.

Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskapet, medlem og varamedlem av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet og ansatte i kommunen. Utelukket fra valg er også personer som har lederstilling, eller er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen har eierinteresser i eller i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Kommunestyret kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer. Ved utskifting av ett eller flere medlemmer av utvalget, skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer.

4. GENERELL INSTRUKS

Kontrollutvalget skal følge lov og forskrifter og - så langt det passer - de regler og retningslinjer for saksbehandling, møteorden og møteledelse m.m. som er fastsatt i Sauda kommune, jf. reglement for kommunestyre, formannskap og faste utvalg.

4.1 Taushetsplikt

For medlemmene, varamedlemmene og sekretariatet for kontrollutvalget gjelder de allmenne reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven. Kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer skriver under egen taushetserklæring.

4.2 Etikk

Utvalget skal ha fokus på kommunens etiske retningslinjer og skal i sitt arbeid bidra til å ivareta og styrke innbyggernes tillit til den kommunale virksomhet.

Medlemmene bør unngå å komme i situasjoner som vil føre til at det kan stilles spørsmål ved vedkommendes integritet og de oppfordres til å registrere seg i KS sitt styrevervregister.

5. OPPGAVER

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp alle forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontroll og tilsyn. Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve alle opplysninger, utredninger eller alle dokument, og gjøre undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

Ansvar for å gjennomføre vedtak ligger hos rådmannen, jf. kommuneloven § 23.

Utvalget skal føre kontroll med at vedtak blir satt i verk og etterlevd.

5.1 Internkontroll

Kontrollutvalget skal se til at forvaltningen av kommunen sine verdier er forsvarlig sikret ved et forsvarlig internt kontrollopplegg, jf. Kommuneloven kapittel 25, og dersom det blir nødvendig gi innstilling med anbefalinger om at det må gjøres tiltak.

5.2 Årsregnskap

Kontrollutvalget skal se til at årsregnskapene til kommunen og kommunale selskap og foretak blir revidert på en trygg måte, og holde seg orientert om revisjonsarbeidet. Kontrollutvalget skal, gjennom sitt tilsyn med revisjonen, skaffe seg nødvendig innsyn i om regnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler.

Kontrollutvalget gir uttalelse til kommunestyret om regnskapene, med kopi til formannskapet. Kopien må være formannskapet i hende tidnok til at det kan ta hensyn til uttalelsen før det gjør innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

5.3 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal se til at det jevnlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon av virksomheten til kommunen.

Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursene blir forvaltet på en effektiv måte. Kontrollutvalget skal, innenfor de rammene som er gitt av kommunestyret, velge tema og utforme problemstillinger basert på en risiko- og vesentligvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Som grunnlag for en slik plan skal det gjennomføres en overordnet analyse av kommunens virksomhet basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Planen skal godkjennes av kommunestyret.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

5.4 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere om den som utøver kommunen sine eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. I heleide kommunale selskap har kontrollutvalget rett til å være til stede på generalforsamlinger, representantskapsmøter og andre eierorgan. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles når det holdes slike møter.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.

Kommunestyret kan fastsette regler for kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskap.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

5.5 Granskning

Kontrollutvalget skal kunne iverksette granskning av enkeltsaker/forhold. Formålet er å avklare faktiske forhold og analysere årsaker, og under dette om en eller flere enkeltpersoner har gjort feil eller brutt regler.

Granskning kan iverksettes på eget initiativ eller dersom ordfører eller minst 3 av kommunestyremedlemmene ber om det.

5.6 Orientering fra rådmannen/kommunedirektøren

Kontrollutvalget kan som ledd i å føre kontroll med kommunens virksomhet be rådmannen/kommunedirektøren orientere om saker og aktuelle tema.

6. MØTE- OG SAKSBEHANDLING

Møtene i kontrollutvalget skal holdes for åpne dører, jf. kommuneloven § 11-5, såframt utvalget selv har vedtar noe annet. Vedtaket må da være begrunnet med gyldig lovhjemmel.

Dørene skal lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, jf. kommuneloven § 11-5.

6.1 Forberedelser / møteinnkalling / saksliste

Saksliste blir satt opp av lederen i samråd med sekretariatet. Innkalling med saksliste til møtet skal sendes til utvalgsmedlemmene og varamedlemmene, ordfører og revisor med rimelig varsel. De to sistnevnte har møte- og talerett i møtene til kontrollutvalget.

Rådmannen/kommunedirektøren får alltid normalt innkalling med saksliste til orientering, og må møte når han blir innkalt til møtene. Rådmannen eller andre ansatte i kommunen kan bli innkalt til kontrollutvalget for å orientere om en sak eller gi opplysninger i konkrete tilfelle. Når ansatte i kommunen blir innkalt til møte, skal rådmannen orienteres om dette på forhånd.

Rådmannen kan la seg representere av fullmektig når han/hun finner dette høvelig og kontrollutvalgslederen ellers samtykker. Kontrollutvalget kan òg invitere eksterne personer for å opplyse eller orientere om en sak.

Møteinnkalling og sakskart er offentlige, men saker som skal unntas offentligheten etter lov og forskrifter, skal gjøres anonyme på sakskartet. Saksdokument som er merket "*Unntatt offentlighet i medhold av off. lov.*" blir bare sendt ut til de som skal ha slike dokument for å ta stilling i saken.

6.2 Møtestruktur

Utvalgsleder er møteleder. Ved forfall fungerer nestleder. Har begge forfall, blir særskilt møteleder valgt ved flertallsvalg.

Kontrollutvalget kan bare treffe vedtak dersom minst halvparten av medlemmene er til stede under møtet.

Vedtak blir fattet med flertall av de stemmene som blir avgitt. Ved likt stemmetall i andre saker enn valg, blir lederens stemme avgjørende.

Utvalget kan treffe vedtak i en sak som ikke stod på møtekartet, dersom ikke møteleder eller 1/3 av medlemmene motsetter seg dette.

6.3 Inhabilitet for folkevalgte

Kommuneloven § 11-1 gjelder òg for kontrollutvalget. Når det blir spørsmål om et medlem er inhabilt, skal ikke medlemmet være med å behandle spørsmålet, men gå fra møtet.

Dersom et medlem vet at hun/han vil være inhabil, må hun/han melde ifra om dette på forhånd, slik at varamedlem kan bli innkalt.

6.4 Tilbakemelding fra utvalget

Det skal førest møteprotokoll fra møtene. Revisor kan forlange sine uttalelser på møtet blir protokollert. Utskrift av møteprotokollen skal sendes til medlemmene, varamedlemmene, revisor, ordfører og rådmann/kommunedirektør, og dessuten til kommunestyret til orientering.

Protokollen skal godkjennes i neste møte og skal være sendt ut på forhånd.

Særutskrifter fra kontrollutvalgsmøtet skal sendes til rådmannen eller revisor når det blir gjort vedtak som krever handling fra han/hun.

Saker fra kontrollutvalget skal normalt fremmes direkte til kommunestyret for behandling. I saker der kontrollutvalget har innstillingsrett, har verken rådmannen/kommunedirektør eller formannskapet anledning til å gi innstilling. Innstillingsretten til kontrollutvalget er knyttet til saker der kontrollutvalget rapporterer resultatet av sitt arbeid.

Dette gjelder blant annet:

- plan for forvaltningsrevisjon,
- plan for eierskapskontroll,
- rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjoner,
- rapporter fra gjennomførte eierskapskontroller og
- rapportering om saker som ikke er fulgt opp av administrasjonen.

Saker som skal realitetsbehandles av kommunestyret, skal oversendes ordfører som egne saker.

6.5 Oppfølging

Kontrollutvalget skal se til at kommunestyret sine vedtak i forbindelse med gjennomførte forvaltningsrevisjoner, blir fulgt opp. Kontrollutvalget sitt ansvar for oppfølging er rettet mot både administrasjonen og andre folkevalgte organ. Kontrollutvalget skal også rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyret sine merknader til forvaltningsrevisjonsrapporter er blitt fulgt opp. I tillegg skal det rapporteres om tidligere saker som etter utvalget sin mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

6.6 Uttalelser

Kontrollutvalget kan uttale seg i saker det får seg forelagt eller i saker de selv velger å behandle. Det er utvalget som organ som skal gi slik uttalelse.

6.7 Innsyn og undersøkelse

Utvalget skal se til at det blir iverksatt undersøkelser når dette er vedtatt av kommunestyret. Utvalget skal selv sørge for at det blir foretatt undersøkelser når de finner det nødvendig.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre kontroller fra interkommunale selskaper etter IKS-loven, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap, aksjeselskaper der en kommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Det foreligger plikt for rådmannen/kommunedirektøren å rapportere eventuelle mistanker om mislighold og mulige avvik til revisjonen, som på sin side har plikt til å rapportere dette videre til kontrollutvalget.

6.8 Rapportering

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret resultatet av de undersøkelser som er gjennomført og resultatet av disse. Dette kan skje ved at uttalelsen til årsregnskapet blir sendt

kommunestyret med kopi til formannskapet, forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter om eierskapskontroll blir lagt fram for kommunestyret sammen med innstilling som også inneholder anbefalinger, samt at kontrollutvalget avlegger årsmeldingen som blir sendt kommunestyret til orientering.

7 ANDRE FORHOLD

7.1 Sekretariat for kontrollutvalget

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har den sekretærhjelpen som utvalget trenger. Sekretariatet skal se til at de sakene som blir behandlet av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at vedtakene i utvalget blir iverksatt.

Den som utfører sekretariatfunksjonen for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinje og pålegg som utvalget gir.

7.2 Bruk av sakkyndig hjelp

Kontrollutvalget kan innhente sakkyndig hjelp utover bistand fra sekretariat og revisjon når dette vurderes som nødvendig.

7.3 Budsjett

Kontrollutvalget skal ha eget budsjett som omfatter kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalget skal lage forslag til budsjett som skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret etter kommuneloven kapittel 14.

7.4 Møte- og talerett i kommunestyret

Lederen og nestlederen har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker blir behandlet. Er leder eller nestleder hindret fra å møte, kan den utvalget peker ut, få møte- og talerett i kommunestyret i hans/hennes sted.

7.5 Informasjon

Det er normalt leder av kontrollutvalget som uttaler seg til pressen og andre, på vegne av kontrollutvalget, om saker som utvalget har til behandling.

7.6 Valg av revisjonsordning

Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket skal gjøres etter innstilling fra kontrollutvalget.

7.7 Valg av revisor

Dersom kommunestyret vedtar å konkurranseutsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.

7.8 Valg av sekretariatsordning

Kommunestyret velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 23-7.

8. HØRING

8.1 Virkeområde og formål

Kontrollutvalget kan avholde høringer innenfor sitt ansvarsområde. Med høring menes et møte i kontrollutvalget der en mottar muntlige forklaringer fra personer som er anmodet om å møte for å få belyst en spesiell sak eller et saksområde.

Formålet med reglementet er å sikre kontrollutvalgets og kommunestyrets informasjonsbehov i kontrollsaker og en god fremdrift i høringen, samtidig som hensynet til de innkaltes rettssikkerhet ivaretas.

8.2 Forberedelse av høring

Kontrollutvalget kan med vanlig flertall beslutte at det skal avholdes høring i en kontrollsak, og hvem som skal kalles inn for å møte. Høringen skal i utgangspunktet være åpen, men kontrollutvalget kan likevel med vanlig flertall beslutte at hele eller deler av høringen skal være lukket. Beslutning om helt eller delvis å gjennomføre høringen for lukkede dører må begrunnes med gyldig lovhjemmel.

Kontrollutvalget må klart definere formålet med høringen og hva utvalget forventer å oppnå. I tillegg bør kontrollutvalget ha en forventning om hvilken lærdom som kan trekkes ut av høringen kontra bruk av andre virkemidler.

Før høringen gjennomfører kontrollutvalget særskilte saksforberedende møter. Kontrollutvalget bør gjennomgå de problemstillinger som ønskes belyst, med sikte på å gjøre utspørringen mest mulig effektiv. Utvalget må også ta stilling til hvor mye bakgrunnsinformasjon som er nødvendig å innhente for gjennomføringen. Videre bør det fastsettes en fremdriftsplan for høringen.

Under de saksforberedende møter beslutter kontrollutvalget hvem som skal velges som hovedutspørrer under høringen, jf. § 8.4. Kontrollutvalget kan i tillegg til hovedutspørrer også velge flere utspørrere blant utvalgets medlemmer. Valget av hovedutspørrere bør skje ut fra hensynet til å få saken allsidig belyst.

8.3 Den innkaltes stilling

Rådmannen/kommunedirektøren har møteplikt ved innkalling til høring. Andre ansatte i kommunen kan innkalles direkte for å møte til høring. Rådmannen skal i slike tilfelle alltid varsles, og gis adgang til å være til stede. Spørsmål stilles direkte til den innkalte, men rådmannen skal gis adgang til å supplere forklaringen om ønskelig.

Eksterne aktører kan inviteres til å møte til høring for å gi opplysninger.

Den som kalles inn/inviteres til å møte til høring, skal varsles i så god tid som mulig. Innkallingen skal angi den eller de saker kontrollutvalget ønsker forklaring om. Kopi av dette reglement skal vedlegges. Det skal videre opplyses om høringen skal være åpen, og om det skal tas referat. De som møter skal ha tilgang til kontrollutvalgets saksdokumenter med mindre regler om unntak fra offentlighet/ taushetsplikt tilsier annet.

Dersom et spørsmål ikke kan besvares uten å røpe opplysninger undergitt lovbestemt taushetsplikt, bør den innkalte gjøre kontrollutvalget oppmerksom på dette. Den innkalte kan anmode kontrollutvalget om å få avgi forklaring helt eller delvis for lukkede dører. Dersom det fremsettes slik anmodning, skal kontrollutvalget avbryte høringen, og behandle spørsmålet i lukket møte.

Den innkalte skal ha adgang til å medbringe en bisitter. Den innkalte har rett til å konferere med sin bisitter før svar avgis. Dersom møteleder gir adgang til dette, kan bisitteren supplere forklaringen. Dersom bisitter krever honorar må dekning av disse utgiftene avklares på forhånd.

8.4 Gjennomføringen av høringen

Kontrollutvalgets leder skal innledningsvis orientere om temaet for høringen og de prosedyrer som gjelder. Lederen påser at spørsmålene holder seg innenfor det tema som er angitt, og at den innkaltes rettssikkerhet ivaretas.

Før kontrollutvalget starter sin utspørring, skal den innkalte gis inntil 10 minutter til å gi sin versjon av saken. Lederen kan utvide den innkalles taletid i den grad det anses nødvendig for sakens opplysning.

Høringen innledes med at valgt hovedutspørrer stiller sine spørsmål. Deretter får kontrollutvalgets øvrige medlemmer ordet til spørsmål i den rekkefølge de ber om dette. Etter at utspørringen er over, skal den innkalte gis mulighet til å gi en kort sluttkommentar.

Meningsutveksling mellom kontrollutvalgets medlemmer skal ikke finne sted under høringen. Medlemmene skal heller ikke kommentere de svar som avgis, annet enn der dette inngår som en naturlig del av et oppfølgingsspørsmål. Upassende eller fornærmelig atferd eller spørsmål er ikke tillatt. Dette skal påtales av møteleder.

Et medlem av kontrollutvalget kan kreve at høringen avbrytes for at kontrollutvalget skal behandle den videre fremdrift, herunder forslag om at høringen skal avsluttes eller fortsette for lukkede dører.

Kontrollutvalget kan bare motta taushetspliktbelagte opplysninger for lukkede dører. Under en åpen høring må kontrollutvalgets medlemmer ikke gjengi eller vise til opplysninger underlagt lov- eller instruksfestet taushetsplikt.

8.5 Etterarbeid

Kontrollutvalget skal utarbeide rapport fra høringen. Rådmannen skal gis anledning til å uttale seg til rapporten, jf. kommuneloven §23-5. Rådmannens uttalelse skal ligge ved rapporten.

Rapporten oversendes kommunestyret for sluttbehandling, med innstilling fra kontrollutvalget

9. IVERKSETTING

Reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks
Postboks 57
5575 AKSDAL

Dato	Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.
19.06.2020	Solfrid Løvbrekke Handeland	16/1179 - 129	

Vedtak i sak 065/20 - årsmelding 2019 fra kontrollutvalget

Kommunestyret - 065/2020:

Det er gjort følgende vedtak i saken:

Sauda kommunestyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2019 til orientering.
Enstemmig vedtatt.

Vennlig hilsen
Solfrid Løvbrekke Handeland
politisk sekretær/konsulent

Andre mottakere:

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks

Protokoll

REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND VEKST 2/20

DATO: fredag 12. juni 2020

TID: 11.30-11.42

STED: Teams møte

TILSTEDE

Karmøy kommune:	Ordfører Jarle Nilsen
Haugesund kommune:	Ordfører Arne-Christian Mohn
Tysvær kommune:	Ordfører Sigmund Lier
Utsira kommune:	Varaordfører Tove Grimsby
Bokn kommune:	Ordfører Osmund Våga
Sveio kommune:	Varaordfører Ruth Eriksen
Vindafjord kommune:	Ordfører Ole Johan Vierdal
Suldal kommune:	Varaordfører Øyvind Tveitane Lovra
Sauda kommune:	Ordfører Asbjørn Birkeland
Etne kommune:	Ordfører Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Rogaland fylkeskommune:	Kjartan Øvstedal
Administrasjonen:	Inger K. Haavik
Andre:	Vibeke Vikse Johnsen, styreleder Haugaland Vekst
Velg et element.	

SAKSLISTE

- Sak 05/20:** Valg av møteleder
Arne-Christian Mohn ble valgt.
- Sak 06/20:** Godkjenning av innkalling og dagsorden
Godkjent
- Sak 07/20:** Behandling av årsregnskap 2019
Enstemmig vedtatt.
- Sak 08/20:** Fastsettelse av styrehonorar
Styrehonoraret ble enstemmig vedtatt som foreslått,
styreleder kr. 25.000 og styremedlemmer kr. 15.000.

PROTOKOLL

10. juni 2020 ble det avholdt møte i representantskapet ved Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS, digitalt via Microsoft Teams

SAKSLISTE:

01/20	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
02/20	Valg av leder og nestleder av representantskapet
03/20	Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
04/20	Godkjenning av regnskap 2019
05/20	Godkjenning av årsmelding 2019
06/20	Godkjenning av budsjett og tilskuddsberegning for 2021
07/20	Godkjenning av økonomiplan for perioden 2021-2024
08/20	Valg av styre for 2020/21
09/20	Valg av valgkomite for 2020/21
10/20	Endring av selskapsavtalen
11/20	Innkomne saker

DELTAKERLISTE:

Kjetil Slettebø	Bjerkreim kommune
Leif Erik Egaas	Eigersund kommune
Torill Hallsjø	Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
Morten Meland	Haugesund kommune
Kirsten Hansson	Hjelmeland kommune
Sjur Håland	Hå kommune
Jostein Karlsen	IVAR IKS
Morten Veia	Karmøy kommune
Siri-Mona Damsgård	Klepp kommune
Stian Giil Bjørsvik	Kvitøy kommune
Hogne Skjerpe	Lund kommune
Per Arne Nyvoll	Randaberg kommune
Bjerg Riska Josefsen	Sandnes kommune
Tone Storesund	Sanda kommune
Viktor Vestbøstad Støle	Sokndal kommune
Torstein Hauge	Sola kommune
Marie Stokka	Strand kommune
Øyvind Valen	Suldal kommune
Gjert Bjerkevoll	Time kommune
Kristin Helle	Tysvær kommune
Marte Eide Klovning	Utsira kommune
Stina Hetland Golf	Vindafjord kommune

Styret: Jon Ola Syrstad (leder)
Tone M. Haugen
Beate Bøe (ansattes representant)

Andre Ole Tom Guse (leder av representantskapet)
Lin Øiesvold (leder av valgkomiteen)
Tor Ingve Johannessen (daglig leder)
Monica H. Tungland (administrasjonskonsulent/referent)

MØTET SATT: Kl. 10:00

MØTEBEHANDLING:

Sak 01/20 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
Møteinnkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 02/20 Valg av leder og nestleder av representantskapet
Valgkomiteens innstilling var som følger:
Leder Jostein Karlsen, IVAR IKS
Nestleder Leif Erik Egaas, Eigersund kommune

Valgkomiteens innstilling ble godkjent uten merknader.

Sak 03/20 Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
Monica Hodnefjell Tungland ble valgt til referent. Torstein Hauge, Sola kommune Stina Hetland Golf, Vindafjord kommune ble valgt til å undertegne protokollen.

Sak 04/20 Godkjenning av regnskap 2019
Regnskapet og årsberetningen ble godkjent uten merknader.

Sak 05/20 Godkjenning av årsmelding for 2019
Årsmelding ble godkjent uten merknader.

Sak 06/20 Godkjenning av budsjett og tilskuddsberegning for 2021
Budsjett og tilskudd ble godkjent uten merknader.

Sak 07/20 Godkjenning av økonomiplan for perioden 2021-2024
Økonomiplanen ble godkjent uten merknader.

Sak 08/20 Valg av styre for 2020/2021
Valgkomiteens innstilling var som følger:
Leder Tone M. Haugen, Randaberg kommune
Nestleder Gro Anita Trøan, Eigersund kommune
Styremedlem Alf Magne Grindhaug, Karmøy kommune
Styremedlem Sigurd Eikje, Tysvær kommune
1. Varamedlem Lisa Reime Helgeland, Hå kommune
2. Varamedlem Ole Bernt Torbjørnsen, Haugesund kommune
3. Varamedlem Annette Bokneberg, Bokn kommune
4. Varamedlem Ørjan Daltveit, Bjerkreim kommune

Beate Aasen Bøe er valgt som de ansattes representant i styret.

Valgkomiteens innstilling til styre for 2020/2021 ble godkjent uten merknader.

Sak 09/20

Valg av valgkomité for 2020/2021

Styrets innstilling til valgkomité:

Lin Øiesvold, Rogaland fylkeskommune (leder)

Kirsten Hansson, Hjelmeland kommune

Morten Meland, Haugesund kommune

Styrets innstilling til valgkomité for 2020/2021 ble godkjent uten merknader

Sak 10/20

Endring av selskapsavtalen

De foreslåtte endringene i selskapsavtalen ble godkjent uten merknader.

Sak 11/20

Innkomne saker

Ingen innkomne saker.

MØTE HEVET: Kl. 10.50

Stavanger 10. juni 2020

Ole Tom Guse
Representantskapets leder

Torstein Hauge
Medundertegner

Stina Hetland Golf
Medundertegner

Monica H. Tungland
Referent

PUBLISERT 17.08.2020 10:11

- Kommunal Rapport

Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren stiller på møte

Når har kommunedirektøren rett til å legge fram sitt syn for kontrollutvalget?

SPØRSMÅL: I hvilke typer saker som kontrollutvalget skal behandle, har kommunedirektøren rett til å uttale seg?

SVAR: I kommuneloven [§ 23–5](#) første setning har vi en bestemmelse der det fastslås som alminnelig regel at kontrollutvalget skal «rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget». Denne bestemmelsen sier ikke noe om hvor ofte slike rapporteringer skal foretas, men tar i utgangspunktet sikte på mer generell og oversiktspreget rapportering med ikke for lange mellomrom, minst én gang i året. Nærmere bestemmelser om hva det skal gis uttalelse om her, er gitt i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften, se dennes §§ 3 og 4.

I kommuneloven § 23–5 andre setning er det så en bestemmelse om at «I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.» Etter sin plassering tar denne regelen sikte på de rapporter som er omtalt i første setning.

Det er altså ved behandlingen av disse kommunedirektøren skal anmodes om å uttale seg, og bestemmelsen må forstås slik at her skal kommunedirektøren gis anledning til å møte i utvalget og legge fram sitt syn.

Denne bestemmelsen må imidlertid ikke leses «antitetisk» – altså slik at det bare er ved behandling av disse rapportene at kommunedirektøren kan eller skal gis anledning til å uttale seg.

For andre saker for kontrollutvalget er riktignok det alminnelige utgangspunktet at kommunedirektøren ikke har *rett* til å møte og delta i kontrollutvalgets møter, se [§ 13–1](#) femte avsnitt, men i [§ 23–1](#) tredje avsnitt er fastsatt at utvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver, og foreta de undersøkelser det finner nødvendig.

Det betyr at kommunedirektør eller andre i administrasjonen kan innkalles til å møte for utvalget, eller bli bedt om å avgi en skriftlig redegjørelse.

Det er i utgangspunktet utvalget som kan kalle inn tilsatte eller be om en skriftlig redegjørelse fra dem – når dette anses «nødvendig».

Men utvalget har en alminnelig plikt å påse at en sak er forsvarlig utredet før det tar stilling til den. Det betyr at utvalget har et selvstendig ansvar for å vurdere om det her er behov for ytterligere informasjon som tilsier at enten kommunedirektøren selv eller en av hennes underordnede blir bedt om å gi en redegjørelse eller å møte for utvalget.

Men dette er altså ikke en rett for kommunedirektøren eller andre tilsatte til å møte for utvalget, bare en konsekvens av utvalgets generelle utredningsansvar overfor kommunestyret eller fylkestinget.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	10.09.20	16/20
Kommunestyret	21.10.20	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

VALG AV REVISJON FRA 01.07.21 – KONKURRANSEBASERT ELLER INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Sekretariatets forslag til vedtak:

ALTERNATIV A

Sauda kontrollutvalg vil anbefale Sauda kommune å velge **interkommunalt samarbeid** om levering av revisjonstjenester gjennom å søke opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 01.07.21.

Selskapet vil da bli kommunens oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årene framover.

Sak om innholdet i samarbeidsavtalen legges fram for utvalget før oppstart.

og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre velger å gå inn i et **interkommunalt samarbeid** om levering av revisjonstjenester gjennom å søke opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 01.07.21.

Selskapet vil da bli kommunens oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årene framover.

Rådmannen legger fram sak om den nye selskapsavtalen og finansiering av innskudd senere i høst eller på nyåret 2021.

ALTERNATIV B

Sauda kontrollutvalg vil anbefale Sauda kommune å **fortsette og kjøpe alle revisjonstjenester i markedet** gjennom å konkurranseutsette tjenesten i nytt anbud høsten 2020.

Kontrollutvalgssekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet forbereder sak til kontrollutvalget og kommunestyret våren 2021 om valg av revisor fra 01.07.21.

I konkurransegrunnlaget settes opp følgende **tildelingskriterier**:

- ☐ pris 35 %
- ☐ kvalitet 65 % (spesifiseres nærmere vedr. kompetanse, erfaring og løsningsforslag).

I fastdelen inngår hoveddel av regnskapsrevisor oppgaver, dvs. revisjon av årsregnskap, forenklet etterlevelseskontroll, diverse attestasjoner, spillemiddelregnskap, finansreglement, lån, beboerregnskap, EU-prosjekter, osv. (spesifiseres nærmere i konkurransegrunnlaget).

I timebetalt oppdrag inngår bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Fullstendig beskrivelse av leveransen vil følge i «kravspesifikasjon».

Estimert verdi på avtalen er samlet 0,5 mill. kroner årlig. Total kontraktsverdi er ca. 2 mill. kroner.

Disse beløpene beror på estimer med bakgrunn i historiske tall og skal ikke medføre noen forpliktelse for oppdragsgiver eller rettigheter for tilbyder. Det tas forbehold om endringer i volum som følge av endrede økonomiske rammevilkår, prosjekter og kommunal aktivitet.

Rammeavtalen trer i kraft fra 01.07.21 og varer til 30.06.2025. Oppdragsgiver vil ha en opsjon på å forlenge avtalen i ytterligere 1 + 1 år, i henhold til de vilkår som er avtalt i kontrakten.

og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre velger å fortsette og **kjøre alle revisjonstjenester i markedet** gjennom å konkurranseutsette tjenesten i nytt anbud høsten 2020.

Kontrollutvalgssekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet forbereder sak til kontrollutvalget og kommunestyret våren 2021 om valg av revisor fra 01.07.21 på bakgrunn av innleverte tilbud.

- Vedlegg:**
1. Revisorforeningen – revisjon i kommuner
 2. Revisorforeningen – kommuner med privat revisjon – pr 2019
 3. Sammendrag - masteroppgave 2018 v/NHH om konkurranseutsatt revisjon

Saksorientering:

Etter kommuneloven § 23-2 ligger det til kontrollutvalget å føre tilsyn og å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Videre, etter kommuneloven § 24-1, er det kommunestyret *selv*, etter innstilling fra kontrollutvalget, som avgjør om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor, dvs. at tjenesten konkurranseutsettes.

Sauda kommunestyre vedtok i møtet 19.06.19, sak 31/19 følgende:

Sauda kommunestyre vedtar å benytte seg av retten til å forlenge avtalen med 1 år med revisjonsselskapet KPMG AS om levering av revisjonstjenester til Sauda kommune fram til 30.06.21.

Sauda kommunestyre gir kontrollutvalget fullmakt til å utforme konkurransegrunnlaget og forberede sak om innkjøp av revisjonstjenester i 2020 med virkning fra 01.07.21.

Vedtaket hadde bakgrunn i kommunestyrevedtak i møtet 16.12.15, sak 51/15:

Sauda kommunestyre vel revisjonsselskapet KPMG AS som kommunen sin revisor frå 01.07.16 til 30.06.20, og med opsjon for kommunen til å forlengje avtalen med 2 år.

Bakgrunn

Dagens avtale utløper neste år, så iverksettelse med anbudsarbeidet må starte i høst. Fra Rådmannsforum på Haugalandet er sekretariatet blitt informert om at Rogaland Revisjon IKS i februar har hatt møte med administrasjonen i Haugesund, Karmøy og Tysvær for å markedsføre sine tjenester og for å signalisere at de var interessert i en utvidelse av selskapet på eiersiden av kommunene på Haugalandet.

Lovverket er imidlertid slik at det er kontrollutvalget som må ta initiativ til forslag til endring av revisjonsordning og gi innstilling til kommunestyret, ikke rådmann eller økonomisjef.

I sak til junimøtene til Karmøy og Sveio kontrollutvalg om at kommende anbudsprosess var blitt forsinket på pga. koronapandemien i vår, vedtok Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20, sak 19/20 følgende:

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg tar sak om kommende anbudsprosess om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fra 01.07.21 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber sekretariatet om å lage en saksutredning knyttet til valg av revisjonsordning til neste møte i august.

Utvalget var enig i at det ønsket å få en sak opp i neste møte om kostnader til revisjon opp mot andre kommuner, fordeler og ulemper med kjøp av revisjonstjenester i markedet (konkurranseutsetting) og en vurdering opp mot et interkommunalt samarbeid med mulig opptak i Rogaland Revisjon IKS.

Vedtaket i Sveio kontroll- og kvalitetsutval 22.06.20, sak 17/20 var følgende:

Sveio kontroll- og kvalitetsutval ber sekretariatet om å lage eit saksframlegg knytte til val av revisjonsordning til neste møte i september, og om mogeleg invitere Rogaland Revisjon IKS til å presentere seg.

Sekretariatet har senere drøftet internt om Rogaland Revisjon bør gis anledning til å presentere seg da det gir selskapet en fordel i forhold til de andre selskapene. Selskapet kan evt. inviteres til novembermøtet. Det vil da være klart hvilket alternativ kommunestyret har valgt.

Kontrollutvalgslederne på Haugalandet ble i en e-post i juni 2020 gjort oppmerksom på Karmøy og Sveio sine vedtak og at sekretariatet forberedte en sak til utvalgene i august og september. Alle lederne har gitt tilbakemelding om at de ønsker saken på sakslisten.

Konkurransebasert revisjon

Haugesund kommune gikk ut av det interkommunale samarbeidet i 2005 og har konkurranseutsatt sine revisjonstjenester siden 2006. De andre Haugaland kommunene gikk ut i markedet fra høsten 2011 da en sak om interkommunalt revisjonssamarbeid mellom Haugaland Kommunerevisjon og Indre Hordaland Revisjonsdistrikt hadde strandet. Det var Karmøy kommune som gjennom sitt kommunestyrevedtak 14.12.10, sak 78/10 sa opp revisjonsavtalen med Kommunerevisjon Vest (som skulle være det nye navnet på revisjonssamarbeidet etter 01.01.12). Alle de øvrige åtte kommunene i § 27-samarbeidet Haugaland kommunerevisjon hadde da gjort vedtak om fusjonen. Sekretariatet startet anbudsprosessen senhøsten 2011, anbudsfrikt på nyåret og politisk behandling våren 2012. Selskapet Deloitte AS ble valgt som leverandør og de hadde avtale med kommunen fra 01.07.12 til 30.06.16.

Anbudsprosessen i 2015 hadde oppstart om våren og siste politisk behandling senhøsten 2015. Revisjonsselskapet KPMG AS ble da valgt for 4 år med mulighet for opsjon med 2 år.

Ved begge disse anbuds rundene var det kontrollutvalgene som godkjente konkurransegrunnlaget, uten at kommunestyret direkte hadde delegert oppgaven til utvalget. Ved spørsmål om bruk av opsjon eller ny anbudsrunde i fjor, ble denne fullmakten tatt inn i innstillingen fra kontrollutvalget til kommunestyret.

Konkurransesetting

Konkurransesetting av tjenester er en omfattende prosess. Konkurransesgrunnlaget og tildelingskriteriene må utarbeides og godkjennes. Anbudet skal så kunngjøres i den nasjonale databasen Doffin og TED, avhengig av EØS-terskelverdi, med rette frister (minimum 45 dager). Tilbudene skal vurderes og innstilling utarbeides og legges fram for kontrollutvalget og deretter kommunestyret. Kontrakt må skrives ut i etterkant, etter at vedtak foreligger, og etter at karenstiden er utløpt.

Normalt vil tidsforløpet ved en slik anbudsporsess være opptil ¾ år. Ved den første anbudsporsessen i 2011-2012 var det oppstart senhøsten 2011, anbudsfrikt på nyåret og politisk behandling våren 2012. Ved sist anbudsporsess var det oppstart våren 2015 og politisk behandling senhøsten 2015.

Ved skifte av leverandør vil det for selskapene være behov for tid til opp- eller nedbemanning eller omrokking ca. et halvår i forkant av avtalen trer i kraft.

Første gang kommunen gikk ut i markedet i 2011 hastet det. Den gang ble det lagt opp til en avtaleperiode med 3 år og 1 år opsjon, og opsjonen ble senere benyttet. Neste anbudsrunde i 2015 kom valg av leverandør midt i overgangen mellom to kommunestyreperioder, dvs. «gammelt» kontrollutvalg og «nytt» kommunestyre.

Nåværende avtale er på 4 år og 2 år opsjon. Det skyldes at de innkjøpskyndige ga uttrykk for at revisjonsavtaler kunne strekke seg over flere år enn de normale 4 årene, fordi det er et fast oppdrag til fast pris. Signalene i dag er at dersom avtalen også inneholder opsjon på kjøp av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll, vil dette være et tjenestekjøp og avtaletiden bør da settes maksimalt til 4 år.

De fleste kommuner som har konkurranseutsatt sine revisjonstjenester (rundt 60 kommuner i 2018 og nå ca. 47 i 2020 etter siste kommunereform med kommunesammenslåinger), har avtale med samme revisjonsselskap om kjøp av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Det har bakgrunn i en synergi/samvirke-effekt som revisorene kan benytte seg av når de legger fram forslag til aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt. Sekretariatet støtter dette, og vil ikke foreslå endring av denne praksisen.

Bergen kontrollutvalg har valgt å dele sine revisjonsoppdrag i to anbud, men disse oppdragene er svært store, da deres kjøp/budsjett årlig ligger på kr 6-8 mill. kroner til revisjon. Deres sekretariat (to jurister) mente også at det var mest hensiktsmessig å lyse ut konkurransen for alle revisjonsformene samtidig, men valgt arbeidsgruppe anbefalte likevel at de fortsatte med opplegget med å dele oppdraget opp i to kontrakter. Anbudet for regnskapsrevisjonstjenester ble sendt ut i våren 2020 og for forvaltningsrevisjonstjenester nå i høst 2020. Den siste avtalen løper ut 31.12.20, så prosessen er i gang.

Sekretariatet, sammen med innkjøpsansvarlig i Haugesund i 2011 og innkjøpsansvarlig i Tysvær i 2015, forberedte sakene til de ti (nå ni) kommunene og kontrollutvalgene gjorde sin innstillinger til kommunestyrene, sist altså høsten 2015.

Suldal kommune valgte i 2015 å bli medeier i Rogaland Revisjon IKS, og kjøper dermed **ikke sine** revisjonstjenestene i markedet. Det interkommunale selskapet i sørfylket vant deres anbud i 2011 og kontrollutvalget innstilte over kommunestyret senere på at kommunen skulle søke om å bli tatt opp som eier i selskapet. I tillegg til sak om godkjenning i representantskapet, hadde alle eierkommunene også sak til kommunestyret om å godkjenne endring i selskapets vedtekter. Ved inntreden i selskapet var det krav om tilskudd til selskapets eierkapital, som den gang var på kr 50.000.

Anbudet til kommunene bør normalt ikke være felles, fordi loven krever at hvert kommunestyre gjør sitt eget valg av revisor. Av de ni kommunene på Haugalandet har pr i dag fire avtale med KPMG AS (Karmøy, Haugesund, Tysvær, Sauda) og fem kommuner med Deloitte AS (Vindafjord, Sveio, Etne, Bokn, Utsira).

Sekretariatet vil gjøre oppmerksom på at Time kontrollutvalg og Klepp kontrollutvalg i fjor likevel valgte å kjøre fellesanbud for revisjonstjenestene sine våren 2020. Det betyr at

kommunestyrene måtte velge samme anbyder/leverandør basert på kontrollutvalgene sine innstillinger. Valgt anbyder var unntatt offentlighet til siste kommunestyre hadde behandlet saken.

For kommuneadministrasjonen og sekretariatet vil det alltid være en fordel med kontinuitet. Partene vil da være kjent med hverandre og det er etableres rutiner for samarbeidet. Samtidig kan det være bra med skifte av oppdragsansvarlige revisorer år om annet.

Imidlertid er det ikke sagt at det blir skifte av selskap ved hver anbudsrunde, da tjenesten ved konkurranseutsetting ofte bygger på valg av «*det økonomisk mest fordelaktige tilbud*» eller «*beste forhold mellom pris og kvalitet*». Så om kommunen er fornøyd med sin leverandør/revisor vil anbudet likevel medføre ny leverandør.

Sekretariatet skrev i opsjonssaken at ny anbudsrunde ville bli igangsatt ved at konkurransegrunnlaget ville bli lagt fram for kontrollutvalgene neste år, dvs. våren 2020 og at anbudsdokumentene lyst ut på forsommeren. Frist for innleverte tilbud ville da bli august og sak for kontrollutvalgene tidlig høst. Videre ville utvalgets innstilling så bli lagt fram for kommunestyret nov./des. 2020 og ny avtale med nåværende eller ny leverandør vil bli gjort gjeldende fra 01.07.21.

Pga. vårens koronapandemi har denne tidsplanen blitt noe forsinket.

Ny framdriftsplan

Sekretariatet ser nå for seg at hovedstrategien til konkurransegrunnlaget vil bli lagt fram for kontrollutvalgene i august/september og at anbudsdokumentene blir lyst ut i høst. Sekretariatet vil tilpasse arbeidet basert på hvilken innstilling utvalgene gir til et mulig interkommunalt samarbeid. Frist for innleverte tilbud ville da bli oktober/november og sak for kontrollutvalgene og kommunestyret på nyåret 2021 og ny avtale med ny (eller tidligere) leverandør vil bli gjort gjeldende fra 01.07.21.

Den nye revisorloven var forventet skulle bli vedtatt av Stortinget før sommeren og satt i kraft i løpet av høsten 2020. Koronapandemien har medført at Stortingets videre behandling av ny revisorlov er blitt utsatt. Finanskomiteen startet sin behandling av lovproposisjonen tidligere i år. Utsettelsen innebærer antakelig at ny revisorlov tidligst kan settes i kraft fra 1. januar 2021.

Konkurransegrunnlaget

Konkurransegrunnlaget har tidligere vært delt i tre deler. Første del omfattet hvilke kvalifikasjonskrav kommunen stiller til de som skulle levere inn anbud. Det viktigste kravet som ble stilt var krav til autorisasjon som revisor, samt at firma som skulle levere inn anbud måtte ha de tekniske, økonomiske og faglige kvalifikasjonene som er nødvendig for å kunne revidere kommunen sine regnskap.

I den nye forskriften for kontroll og revisjon § 9 er det bl.a. satt følgende krav:

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

*Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en **bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon** i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og*

statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon.

Tildelingskriterier

Blant dem som kan være relevant for kontrollutvalgene å drøfte, utenom det som mest er formaliteter som vil gjelde alle type innkjøp, er tildelingskriteriene.

Tildelingen skjer på grunnlag av hvilket tilbud som er det beste forholdet mellom pris og kvalitet, basert på visse kriterier.

Tildelingskriteriene ble ved forrige anbudsrunde vektet av utvalgene følgende:

- ✓ pris 60 %
- ✓ kvalitet 40 % (oppgaveløsning/forståelse av oppdraget/kompetanse/erfaring)

Bergen kommune og sekretariatet for Vestland fylkeskommune for tre kontrollutvalg (Tysnes Kvam og Samnanger) valgte i vår ved sine anbudsrunder å vekte følgende:

- ✓ pris 40 %
- ✓ kvalitet 60 % (oppgaveløsning 30 %, kompetanse/erfaring 30 %)

Austevoll kontrollutvalg valgte å legge større vekt på pris med følgende vekting:

- ✓ pris 75 %
- ✓ kvalitet 25 % (oppgaveløsning 12,5 %, kompetanse/erfaring 12,50 %)

Vestlandssekretariatet skal nå sette i gang ha anbudsrunde for fem andre kommuner, hvor de vil innstille på vekting 40/60 for pris og kvalitet.

Fra Rogaland kontrollutvalgssekretariat har vi fått opplyst at anbud på revisjonstjenester for Klepp kommune og Time kommune våren 2020 har tildelingskriteriene vært følgende:

- ✓ pris 35 %
- ✓ kvalitet 65 %

Utarbeidelse av konkurransegrunnlaget ble overlatt til sekretariatet og de innkjøpsansvarlige i kommunene, etter at de hadde hatt samtaler med kommuneadministrasjonen og økonomiavdelingene. Sakene var unntatt offentlighet fram til etter at kommunestyrene hadde gjort vedtak i juni (utsatt offentlighet).

Det har videre vært lagt opp til at det skal gis en fast pris på regnskapsrevisjonen med tilhørende attestasjoner, inkludert attestasjon av krav om momskompensasjon. Prisen skulle også inkludere oppmøte i kontrollutvalget og kommunestyret, jfr. kravspesifikasjon.

Det er nå viktig at etterlevelseskontroll som er nytt påse-ansvar etter ny kommunelov tas med inn i den faste prisen.

For forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og granskninger har det vært bedt om en timepris som skulle være fast i anbudsperioden innenfor en stipulert timeramme. Denne timerammen

har blitt satt basert på budsjetterte midler som kommunestyret har satt av til kontrollarbeidet i kommunen.

Sekretariatet vil anbefale, dersom utvalget velger å fortsette med konkurransebasert revisjon, at utarbeidelse av konkurransegrunnlaget blir delegert til sekretariatet og at sekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet vil da foreslå å benytte opplegget til Klepp og Time, hvor malene er tilgjengelig for sekretariatet. Selv om kvalitet ble og bør bli vektlagt mer denne gang, er det likevel ikke å legge skjul på at, etter poenggivning av anbudene, var det likevel laveste pris som var utslagsgivende for det selskapet fikk tildelt kontrakten. Fra 01.09.20 vil KPMG AS være leverandør av revisjonstjenester til Klepp og Time, mens de tidligere hadde Deloitte AS og Rogaland Revisjon IKS (på oppdrag).

Om Rogaland Revisjon IKS

Generelt

Rogaland Revisjon IKS er et interkommunalt selskap eid av 14 kommuner (før 17) og Rogaland fylkeskommune. Utenom Haugalandet, har altså fylkeskommunen og 14 av de totalt 16 kommunene i sørfylket valgt å være eiere av selskapet. De har i tillegg samarbeidsavtaler med fire andre enheter innen forvaltningsrevisjon og tilhørende rådgivning. Dette mener de gir en unik samling kompetanse i Norge.

De har 23 ansatte og er blant de største interkommunale selskapene i landet. De har et bredt spekter av ansatte med utdanning som siviløkonomer, jurist, statsvitere, sykepleier, sosiolog og tidligere barnevernsleder, i tillegg til statsautoriserte revisorer og registrerte revisorer med kommunal erfaring.

For Agder kommunerevisjon IKS er samarbeidet utvidet til å omfatte både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Rogaland Revisjon IKS utfører også kvalitetskontroller på vegne av NKRF innen både regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

For en nærmere presentasjon av selskapet og deres arbeidsmetodikk har de vist til at de kan komme å gi en presentasjon til kontrollutvalgene lik den som er gitt til administrasjonen i Haugesund, Karmøy og Tysvær.

De vil her komme inn på sine erfaringer fra tidligere prosjekter, hvordan bidra til forbedring og læring mellom kommunene. Blant annet har de arrangert fagdag for eierkommunene i etterkant av kommuneovergripende prosjekter.

Finansiering

Selv om Rogaland Revisjon IKS, ifølge eierstrategien, skal ha en fornuftig, stabil og trygg økonomi i selskapet, vises det til at det er ikke fortjeneste som er et mål i seg selv. Deres visjon er: «Vi skal forbedre offentlig sektor». I dette ligger leveranse av kostnadseffektive tjenester til eierne ihht. vedtatte budsjett fra kontrollutvalgene og timepris fastsatt av representantskapet.

Gjeldende timepris er kr 960,- for eiere, og denne prisen vil være uendret i 2021. Den er lavere enn dagens priser fra de andre revisjonsselskapene i markedet, men sekretariatet vil peke på at det er representantskapet som fastsetter selskapets budsjett og timepris og som foreslår hvor mye som kontrollutvalgene bør sette opp i sine budsjett. Som følge av kommunereformen ville selskapet ha fått redusert sine inntekter fra tre kommuner i 2020 med ca.1,5 mill. kr pr år. Reduksjonen ble imidlertid inkorporert i de nye sammenslåtte kommunene. Ved opptak av nye kommuner vil selskapet imidlertid kunne styrke sin kompetanse ytterligere.

Rogaland Revisjon har som prinsipp å levere rimeligere tjenester til sine eiere enn til andre kommuner og virksomheter, f.eks. ved oppdrag vunnet gjennom anbud. Kommunenes eierskap innebærer også at maks 20 % av deres virksomhet kan være rettet mot andre enn eierne, slik at de kun i et begrenset omfang vil kunne delta i anbudsprosesser for å levere revisjonstjenester til kommunene på Haugalandet.

Rogaland Revisjon leverer tilbud basert på en vurdering av at dette gagnar eierne/kommuner i samme region, om det er oppdrag som styrker deres kompetanse eller lignende. Leveranser til andre enn eierne vil bidra til å finansiere en styrking av kompetansemiljøet til fordel for eierne eller gå til å styrke egenkapitalen – som også vil komme eierne til gode.

Innskudd

Ved opptak av Suldal kommune i 2016 ble innskuddet beregnet etter innbyggertall og ble lagt på omtrent det samme nivå som for de opprinnelige eiere. Suldal gikk da inn med kr 50 000. Rogaland Revisjon IKS forutsetter at samme prinsipp vil ligge til grunn for innskuddsberegningene. Fra selskapet har sekretariatet fått oppgitt at innskuddsbeløpene vil komme ca. (avrundet til nærmeste 1000 kr):

Karmøy kommune	382 000
Haugesund kommune	339 000
Tysvær kommune	100 000
Vindafjord kommune	79 000
Sveio kommune	52 000
Sauda kommune	42 000
Etne kommune	37 000
Bokn kommune	8 000
Utsira kommune	2 000
Sum ny innskutt EK (egenkapital)	1 041 000
Innskutt EK fra tidligere	4 050 000

**Sum innskutt EK etter eventuelt
opptak av nye eiere**

5 091 000

Innskuddet fra kommunen skal føres i investeringsregnskapet og balanseføres. Innskuddet vil altså ikke belastes driften.

Proessen for å bli eier

I korte trekk vil det være kontrollutvalgene som avgir innstilling – og opp til kommunestyrene å søke om opptak. Søknadene vil, ifølge Rogaland Revisjon, undergis en relativt rask behandling av styret og representantskapet i Rogaland Revisjon IKS. Deretter vil selskapsavtalen oppdateres/godkjennes gjennom vedtak i kommunestyrene i de øvrige eierne, samt i fylkestinget. I tillegg tiltrer nye medlemmer samarbeidsavtalen – som ligger i bunn. Rogaland Revisjon IKS vil sørge for korrekt registrering i Foretaksregisteret når de nødvendige vedtakene er på plass. Øvrige eiere har gitt uttrykk for en positiv holdning til å ta opp nye medeiere.

Ettersom det er flere kontrollutvalg som vil få seg forelagt sak om eierskap i Rogaland Revisjon IKS som et alternativ – er det på det nåværende tidspunkt litt vanskelig å forutsi hvor lang tid en slik prosess vil ta, men erfaringsmessig vil det gå ta sin tid etter at søknadene fra nye deltakere foreligger i form av kommunestyrevedtak, men saken vil bli fulgt opp.

Selskapsavtalen og samarbeidsavtalen er tilgjengelig på selskapets hjemmeside: <https://www.rogaland-revisjon.no/viktige-dokumenter/>

Selskapet har anbefalt at det tas kontakt med seniorrådgiver Sidsel Haugen i Sandnes der hun leder eierskapsgruppen for kommunene i Sør-Rogaland og er en autoritet på spørsmål vedrørende kommunal eierskapsstrategi. Sekretariatet har ikke funnet behov for det.

Studie om konkurranseutsetting av kommunal revisjon

To studenter ved NHH skrev våren 2017 sin masteroppgave om fordeler og utfordringer ved konkurranseutsetting av kommunal revisjon. De intervjuet åtte kontrollutvalgssekretariater, som hadde erfaring med å konkurranseutsette revisjon.

Det de fant var at kommuners kostnader til “kontroll og revisjon” reduseres ved konkurranseutsetting, men at dette kan skyldes kostnadsflytting, at regnskapsrevisjonen reduseres i omfang og at kommunene bestiller mindre forvaltningsrevisjon. Det blir da vanskelig å sammenligne mellom «ny» og «gammel» revisjon.

De fant samtidig at kvaliteten på forvaltningsrevisjon er lik eller blir litt bedre. Regnskapsrevisjonen er enten lik eller reduseres noe etter konkurranseutsetting.

De undersøkte også transaksjonskostnader ved konkurranseutsetting, hvor funnene viste at disse kostnadene er relativt høy grunnet høy usikkerhet. Bak disse kostnadene ligger bl.a. mye arbeid/ressurser lagt ned av sekretariatet, innkjøpsansvarlige, politisk sekretariat, de folkevalgte og administrasjonen som følge av jevnlig skifte av selskaper.

Fra sammendraget vil sekretariatet trekke fram følgende:

Vi finner det som en utfordring ved konkurranseutsetting at kommunen må gå fra en mer relasjonell og tillitsbasert kontrakt, til en konvensjonell kontrakt. Flere informanter uttrykker at det er vanskelig å definere og måle kvalitet.

Vedlagt saken følger sammendraget av oppgaven som vedlegg 1. Hele oppgaven kan leses via <http://hdl.handle.net/11250/2452305>

Kostnader ved revisjon

Det er vanskelig å forutsi kostnadene ved kjøp av revisjonstjenester i markedet. Kostnadene blir først klart når konkurransen er gjennomført. Man må for eksempel i forkant være oppmerksom på hva som inngår i tilbudet og hva som evt. senere kommer som ekstraraktivering i tillegg, som ofte er mer kostbart og til en høyere timepris. De enkelte revisjonsselskapene kan også ha ulik praksis på hvordan de arbeider og framskaffer dokumentasjon og nødvendig revisjonsgrunnlag. Variasjoner på dette området gjør det også vanskelig å synliggjøre hele kostnadsbildet.

Ved anbud vil reglene for offentlige anskaffelse gjelde, med de krav og frister som her er satt. Erfaring viser at denne type kjøp er tidkrevende og krever spesialkompetanse.

KOSTRA-tall ang. funksjon 110 (kontroll og revisjon) gir ikke det rette bildet for å sammenligne revisjonsutgiftene med andre kommuner, da det her skal føres utgifter knyttet til kontrollutvalgene (frikjøp, godtgjørelse, kurs osv.) og kostnader med sekretariattjeneste, i tillegg til de rene revisjonskostnadene.

Forskjeller mellom kommuner vil ha betydning for pris og kostnader, slik som kommunestørrelse, kommuneorganisering (antall innbyggere, kommunale foretak m.m., antall attestasjoner osv. og antall timer avsatt til forvaltningsrevisjoner og selskapskontroll/eierskapskontroll. For kommunene på Haugalandet varierer budsjetterte timer fra 70 timer til 700 timer pr år eller ingen eller to prosjekter pr år).

Denne oversikten viser at de budsjetterte kostnadene for kommunene på Haugalandet til revisjon i 2013, 2018 og 2020 og regnskapstall for 2019:

	Budsjett 2013 (vedtatt av KST)	Budsjett 2018 (vedtatt av KST)	Regnskap 2019	Budsjett 2020 (vedtatt av KST)	Folketall pr 01.01.20	Kostnad pr innbygger 2020
Karmøy	1 026 000	1 060 000	880 404	1 115 000	42.186	26,43
Haugesund	1 020 000	861 000	829 896	837 000	37.357	22,40
Tysvær	400 000	510 000	478 203	535 000	11.065	48,35
Vindafjord	400 000	435 000	416 249	440 000	8.714	50,49
Sveio	300 000	400 000	428 615	421 000	5.766	73,01
Sauda	375 000	410 000	446 293	440 000	4.595	108,32
Etne	365 000	380 000	395 032	404 000	4.062	99,45
Bokn	158 000	180 000	194 405	260 000	852	305,16
Utsira	133 000	206 000	80 453	215 000	198	1085,85
Suldal	592 000	670 000	735 264	855 000	3.804	224,76

Kontrollutvalgene utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett til formannskapet og administrasjonen har ikke anledning til å kutte i forslaget, da utvalgets innstilling bare kan bli redusert av kommunestyret.

Hver enkelt får trekke sin konklusjon om budsjettstørrelse og/eller budsjettutvikling.

SAUDA KOMMUNE

Saksframlegg

Her er en oversikt som viser de budsjetterte kostnadene for kommunene i sørfylket til revisjon i 2018 og 2020 og regnskapstall for 2019:

	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Folketall pr 01.01.20	Kostnad pr innb. 2020
(Nye) Stavanger	4 966 000	5 444 000	6 068 128	6 869 000	143.574	47,85
(Nye) Sandnes	2 400 000	2 774 400	2 890 410	3 907 000	79 537	49,12
Sola	989 000	1 104 000	1 88 304	1 200 000	27 153	44,19
Klepp (konkurr.)	850 000	740 000	795 424	804 000	19 588	41,04
Hå	727 000	816 000	665 040	912 000	18 991	48,02
Time (konkurr.)	593 000	602 000	587 434	800 000	18 916	42,29
Eigersund	746 000	823 000	954 240	917 000	14 811	61,91
Strand	748 000	845 000	800 640	907 200	12 968	69,95
Gjesdal	727 000	811 200	765 000	907 200	12 002	75,58
Randaberg	740 000	825 600	901 680	921 600	11 221	82,13
(Rennesøy)	740 000			-----	Ca 4 900	
Sokndal	439 000	444 000	521 480	489 600	3.804	128,70
Hjelmeland	595 000	625 000	682 808	691 800	2 574	268,76
Lund	391 000	437 000	462 960	436 800	3 202	136,41
Finnøy	401 000			-----	Ca 3 200	
Bjerkreim	535 000	403 000	369 840	460 800	2 787	165,33
Forsand	430 000			-----	Ca 1 200	
Kvitsøy	288 000	321 600	302 400	379 200	517	733,46

Sekretariatet har måtte gå inn i hvert enkelt kontrollutvalg sine saker og årsmeldinger for finne tallene, da Rogaland kontrollutvalgssekretariat ikke har en samlet oversikt. Det tas forbehold om mulige feil og endringer fra revisjonens budsjett, kontrollutvalgets innstilling og endelig kommunestyrevedtak.

Sekretariatets vurderinger

Dette har blitt lang saksutredning, men det skyldes at saksområdet er komplekst. Spesielt offentlige anskaffelser er etter hvert blitt et eget fagområde. Det finnes ikke en rett anbefaling. Kommunene er her for ulike, men har likevel store fellestrekk.

Sekretariatet pleier å legge fram én innstilling til utvalget, men i denne saken mener vi at denne saken har en så politisk karakter at vi ikke vil fremme vårt syn. Videre har saken konsekvenser knyttet til sekretariatets arbeidsområde, slik at sekretariatet velger å legge fram to alternative innstillinger som utvalget må ta stilling til, før sak legges fram for kommunestyret. Det vises igjen til kommuneloven § 24-1 om at det er kommunestyret selv som fastsetter revisjonsordning etter innstilling fra kontrollutvalget.

Vi har ikke vært innom alternativet med å ansette egen revisor, da det er ikke er særlig utbredt og avvirket i de fleste kommuner for lenge siden. I dag er det bare de store kommunene som Oslo, Trondheim og Bærum som har egen «stedlig» kommunal revisjon. Sekretariatet ser det ikke som et aktuelt alternativ for kommunene på Haugalandet.

Revisjonsarbeidet vil, uavhengig av hvilken ordning som velges, være styrt av detaljerte forskrifter, metoder og standarder, med konkrete krav til utdanning og praksis for revisor, slik at valget vil ofte basere seg på hvert enkelt medlem/folkevalgte sitt ideologiske grunnsyn.

Aksdal, 03.09.20

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

revisorforeningen

Revisjon i kommuner

Kommuner og fylkeskommuner kan fritt velge revisjonsordning – offentlig eller privat.

Revisjon

Nærmere 50 norske kommuner og en fylkeskommune har valgt privat revisjonsordning. Og erfaringene er gode. Mange opplever å ha fått både bedre og billigere revisjon enn tidligere.

Hvordan konkurranseutsette?

Hovedpunktene i prosessen for konkurranseutsetting av revisjonstjenester er:

- Prinsippvedtak i kommunestyret om konkurranseutsetting etter innstilling fra kontrollutvalget
- Innhenting av anbud på kjøp av revisjonstjenester (der også eksisterende revisjon kan delta)
- Eventuelt valg av revisor
- Eventuell avvikling av eksisterende revisjonsordning

De fleste kommuner har interkommunal revisjonsordning (IKS). Om en kommune ønsker å gå ut av et IKS, må de formelle kravene i IKS-loven § 30 følges. Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Ettårs fristen er ikke til hinder for at ny revisor velges, men deltakelsen i IKS-et medfører forpliktelser i oppsigelsesperioden.

Veileder offentlige anskaffelser

Kommunens innkjøp av revisjonstjenester faller inn under lov om offentlige anskaffelser. Nærings- og fiskeridepartementet har utarbeidet en veileder til reglene om offentlige anskaffelser.

revisorforeningen

Kommuner med privat revisjon

Nedenfor finner du en liste over norske kommuner og fylker som har valgt et privat revisjonsselskap som revisor.

Publisert: 20.01.2019

Revisjon

Disse kommunene har pr. februar 2019 valgt privat revisor:

<u>Alver</u>	<u>Nesna</u>
<u>Asker</u>	<u>Nordre Follo</u>
<u>Askøy</u>	<u>Nærøysund (?)</u>
<u>Aurland</u>	<u>Rana</u>
<u>Austevoll</u>	<u>Rendalen</u>
<u>Bergen</u>	<u>Ringebu</u>
<u>Bjørnafjorden</u>	<u>Samnanger</u>
<u>Bokn</u>	<u>Sauda</u>
<u>Bømlo</u>	<u>Stord</u>
<u>Etne</u>	<u>Sveio</u>
<u>Fitjar</u>	<u>Sør-Fron</u>
<u>Frogn</u>	<u>Tynset</u>
<u>Færder</u>	<u>Tysnes</u>
<u>Hadsel</u>	<u>Tysvær</u>
<u>Halden</u>	<u>Tønsberg</u>
<u>Haugesund</u>	<u>Utsira</u>
<u>Hole</u>	<u>Vaksdal</u>

<u>Karmøy</u>	<u>Vestby</u>
<u>Klepp</u>	<u>Vestland Fylkeskommune</u>
<u>Kvam</u>	<u>Vindafjord</u>
<u>Kvinnherad</u>	<u>Voss herad (?)</u>
<u>Lier</u>	<u>Øksnes</u>
<u>Lurøy</u>	<u>Øygarden</u>
<u>Lærdal</u>	

Det skjer løpende endringer i kommunenes revisjonsordninger. Vet du om endringer som ikke fremgår av listen, tips oss gjerne på post@revisorforeningen.no

Konkurransetsetting av kommunal revisjon

En studie om fordeler og utfordringer ved konkurransetsetting – masteroppgave v/NHH

Tor Erling Rysstad Skinnarland og Henrik Døvik Stavnes

Bergen våren 2017

Sammendrag

Vi har i denne masterutredningen undersøkt konkurransetsetting av kommunal revisjon. Oppgaven er skrevet høsten 2016 og våren 2017. I 2004 ble det åpnet for konkurransetsetting av kommunal revisjon og i skrivende stund har 51 kommuner valgt å ta i bruk denne muligheten.

Denne studien drøfter fordeler og utfordringer kontrollutvalgssekretariater erfarer ved at kommunen benytter seg av konkurransetsetting. Oppgaven gjør rede for relevant teori på feltet og hva tidligere studier sier om temaet.

Vi har intervjuet åtte kontrollutvalgssekretariat, som hver bistår i gjennomsnitt et tosifret antall kommuner i kontakt med revisjon. Studien har et eksplorerende design i den forstand at informasjon underveis i prosessen har styrt hvilke retninger som har blitt valgt, det vil si hva som har blitt undersøkt nærmere. De kvalitative funnene fra informantene komplementeres med kvantitative data på kostnader som vi har undersøkt. Vi benytter oss av regresjonsanalyse for å si hvorvidt kostnadene endres ved konkurransetsetting.

Vi finner at kommuners kostnader til "kontroll og revisjon" reduseres ved konkurranseutsetting. Dette kan skyldes kostnadsflytting, at regnskapsrevisjonen reduseres i omfang og at kommunene bestiller mindre forvaltningsrevisjon.

Vi finner samtidig at kvaliteten på forvaltningsrevisjon er lik eller blir litt bedre og at regnskapsrevisjonen er enten lik eller reduseres noe etter konkurranseutsetting. Vi undersøkte også transaksjonskostnader ved konkurranseutsetting, hvor funnene våre viser at denne kostnaden er relativt høy grunnet høy usikkerhet.

Vi finner det som en utfordring ved konkurranseutsetting at kommunen må gå fra en mer relasjonell og tillitsbasert kontrakt, til en konvensjonell kontrakt. Flere informanter uttrykker at det er vanskelig å definere og måle kvalitet i revisjon og derfor oppstår det en viss usikkerhet ved å gå fra IKS til private selskaper.

Som et bakteppe for studien har vi stilt et spørsmål om hvorfor ikke flere kommuner konkurranseutsetter når det later til å redusere kostnadene. Ut ifra drøftingen i utredningen virker det som at usikkerheten ved konkurranseutsetting er det mest sannsynlige svaret på det spørsmålet.

Lenke

<http://hdl.handle.net/11250/2452305>